LAPUA

ALUEIDENKÄYTÖN STRATEGIA 2025

STRATEGIARAPORTTI

14.8.2009

AIRIX Ympäristö
FMC GROUP

LAPUAN KAUPUNKI

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO 3
Suunnitteluorganisaatio 3
Suunnitteluprosessi 3
VALITTU RAKENNEMALLI JA STRATEGIA 4
Asuminen 5
Elinkeinotoiminta 5
Palvelut 5
Liikenne 5
Virkistys 6
PROSESSIN VUOROVAIKUTUS 7
Päättäjät 7
Yrittäjät 7
Lapuan nuoret 7
Asukkaat 7
TOIMENPITEET STRATEGIAN TOTEUTTAMISEKSI 8
Asumisen strategia 8
Toimenpide-ehdotukset 9
Tärkeimmät toimenpiteet 9
Elinkeinojen ja työpaikkojen kehittämisen strategia 10
Toimenpide-ehdotukset 11
Tärkeimmät toimenpiteet 11
Palvelujen kehittämisen strategia 12
Tärkeimmät toimenpiteet 13
Liikenteen strategia 14
Tärkeimmät toimenpiteet 15
Viihtyvyyden ja hyvinvoinnin strategia 16
Tärkeimmät toimenpiteet 17
Valitun rakennemallin vaikutusten arviointi 18
Alue- ja yhdyskuntarakenne 19
Palvelut ja elinkeinot 19
Liikenteelliset vaikutukset 19
Luonto- ja ympäristöarvot 20
Sosiaaliset vaikutukset 20
Ilmasto 20
YHTEENVETO VALITUN RAKENNEMALLIN VAIKUTUKSISTA 21
TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 21
Maakuntakaavan ja muiden seudullisten tavoitteiden toteutuminen 21
Alueidenkäytön strategian tavoitteiden toteutuminen 22
JATKOTOIMENPITEET 24
Asuminen 24
Elinkeinot 24
Palvelut 24
Liikenne 25
Viihtyvyys ja hyvinvointi 25
Osayleiskaavoitus 26
Lapuan maapolitiikka 27
ALUEIDENKÄYTÖN STRATEGIAN TOTEUTUMINEN 28
Strategian toteutumisen riskit 28
Seuranta 29

JOHDANTO

Lapuan alueidenkäytön strategia tähtää tulevaisuuteen – Lapuan säilyttämiseksi houkuttelevana, elinvoimaisena ja itsenäisenä, monipuolisten palvelujen, työnteon ja asumismahdollisuuksien paikkakuntana. Lapuan alueidenkäytön strategia tarjoaa mahdollisuuksia kasvulle ja tukee osaltaan samaan aikaan laadittavaa Seinäjoen seudun rakennemallityötä.

Lapualla tarkoituksena on strategiatyön kautta varautua tulevien vuosien muuttuvaan tilanteeseen ja ohjata kaavoitusta. Tavoitteena on lisätä Lapuan väkilukua, luoda uusia työpaikkoja ja vilkastuttaa alueen elinkeinoelämää. Väestön- ja työpaikkojen kasvu luo tarpeita suunnitella asumisen laajenemissuuntia, työpaikkojen ja palvelujen sijoittumista sekä liikenneverkkoa uudesta näkökulmasta. Strategia on raami, jolla voidaan ohjata yksityiskohtaisempaa maankäytön suunnittelua (kaavoitusta), investointeja ja erilaisia kehityshankkeita.

Suunnittelun lähtökohdat ja Lapuan alueiden käytön kehittämisen tavoitteet on kirjattu erilliseen raporttiin. Tässä raportissa kuvataan lopullinen strategia vaikutuksineen sekä seurantaohjelma ja riskit strategian toteutumiselle.

Suunnitteluorganisaatio

Lapuan alueidenkäytön strategiatyötä on ohjannut Lapuan yleiskaavatoimikunta. Lisäksi työssä on ollut työryhmä, johon on kuulunut sekä kaupungin että konsultin edustajia. Käytännön työstä on vastannut AIRIX Ympäristö Oy, liikenneasioissa asiantuntijana on ollut Liidea Oy.

Suunnitteluprosessi

Alueidenkäytön strategia on toteutettu seuraavan prosessikuvauksen mukaisesti:

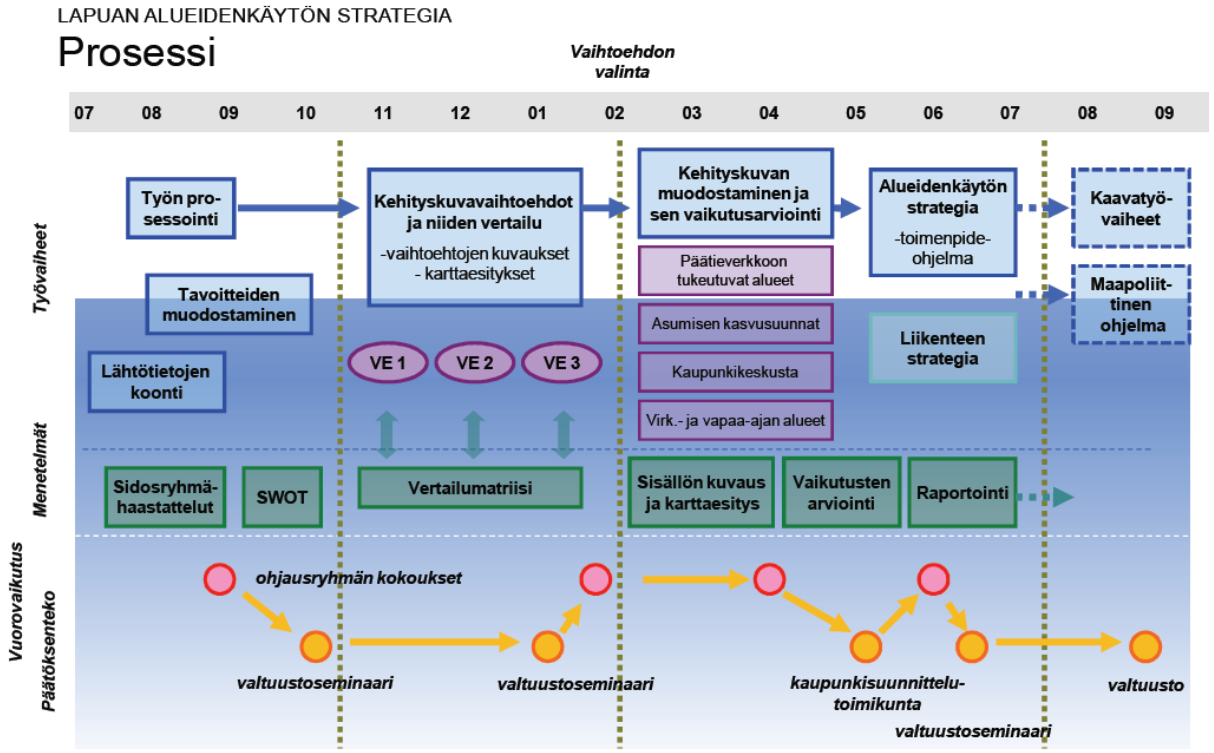

VALITTU RAKENNEMALLI JA STRATEGIA

Alueidenkäytön strategiatyössä tehtiin kolme rakennemallia, joita vertailtiin. Näistä malleista muodostettiin mallien 2a ja 2b pohjalta rakennemalli 2c varsinaisen strategian pohjaksi, mutta strategiaan otettiin elementtejä myös muista malleista. Eri vaihtoehtomallit on esitelty lähtötietoraportissa.

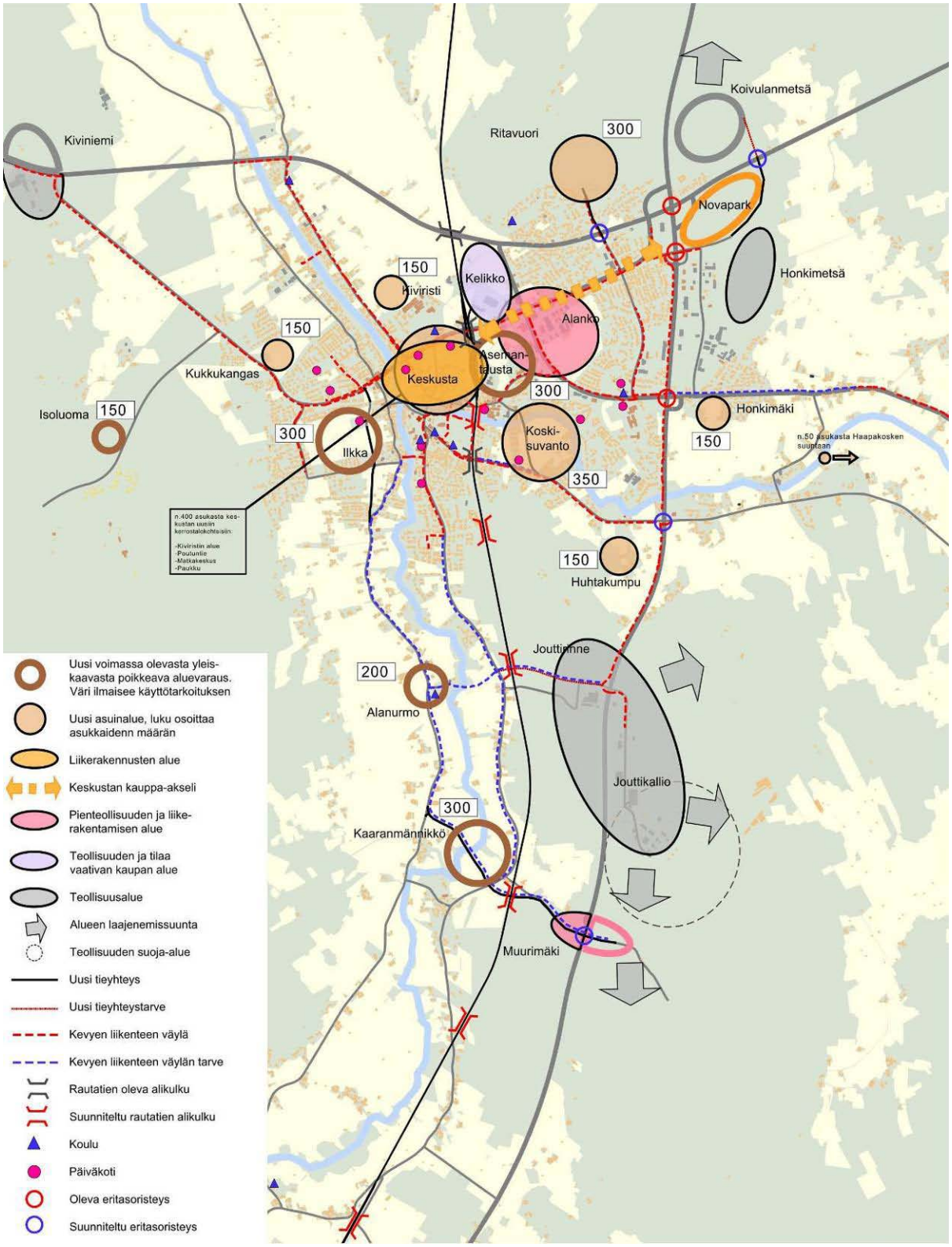

Asuminen

Valitun rakennemallin pohjana on kaupungin väestötavoite (17 000 asukasta), jossa kasvua nykyiseen on lähes 3 000. Väestö kasvaa pääasiassa keskustassa sekä Seinäjoen suuntaan. Malli muuttaa nykykehitystä, koska siinä tukeudutaan tiivistyvään asutukseen työpaikkojen lähellä sekä joukkoliikenteeseen. Valitussa aluerakenteessa kylien elinvoimaisuuteen kohdistuu haasteita, mutta vahvimmissa ja työpaikkoja sisältävissä kylissä palvelut säilyvät. Asutus tiivistyy keskustassa sekä täydentyy erityisesti Ilkan, Asemantaustan, Ritavuoren ja Koskisuvannon alueilla. Merkittävimmin asutus laajenee Nurmonjokilaaksossa Seinäjoen suunnalla. Lisäksi vähäisempää uutta asutusta syntyy Lapuanjoenlaaksossa Haapakosken suunnalla ja jonkin verran myös Simpsiön suunnalla (Isoluoman alueella).

Elinkeinotoiminta

Työpaikka- ja teollisuusalueet laajenevat merkittävästi Jouttikalliolla ja Honkimetsän alueella. Uutena teollisuusalueena rakentuu Novaparkin pohjoispuolella olevan Koivulanmetsän alue (valtatien 19 itäpuolella). Työpaikka-alueet lisääntyvät myös keskustassa, jonne hakeutuu lähinnä pienteollisuutta. Raskas teollisuus sijoittuu pääosin taajaman ulkopuolelle. Koska maatalous kehittyy merkittävänä elinkeinona, myös maisemat säilyvät ja maaseudun matkailuelinkeinot voivat kasvaa. Maataloudessa panostetaan myös mm. energiakasvien viljelyyn. Maatalouden säilyminen pitää Lapuan suurimmat kylät elävinä.

Palvelut

Palvelujen alueet keskustassa laajenevat väestön ja kysynnän kasvun myötä Kauppakadulta Asemantaustan ja Alangon alueille sekä edelleen kohti suunniteltua NovaParkia. Keskustan ja NovaParkin välille muodostuu toiminnallinen akseli. Liikennepalveluja sekä teollisuus- ja logistiikkatoimintoja voi syntyä valtatien ja uuden Nurmonjoen ylittävän tieyhteyden varteen Muurimäen risteysalueelle sekä valtateiden 19 ja 16 risteysalueelle. Kylissä voivat säilyä nykyiset koulupalvelut. Ruhan koulun asema riippuu Alanurmon koulun uudesta sijoituspaikasta.

Liikenne

Valitussa rakennemallissa rakenteen tiivistyminen keskustassa ja Asemantaustan alueella parantaa joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä ja luo uusia mahdollisuuksia sekä vaihtoehtoja päivittäisen kulkumuodon (juna, linja-auto, kävely, pyöräily, henkilöauto) valintaan. Valtakunnallisissa selvityksissä ja tutkimuksissa on arvioitu matkatuottokertoimen olevan noin 0,03 matkaa/asukas/vuorokausi 0-1 km säteellä asemasta ja noin 0,01 matkaa/asukas/vuorokausi 1-3 km säteellä asemasta. Matkatuottokerroin on se matkamäärä, jonka yksi asukas keskimäärin tekee vuorokaudessa. Rakennemallissa uusi asutus sijoittuu pääosin 0-3 km vyöhykkeelle asemasta /matkakeskuksesta ja tuottaa näin ollen vuodessa useita tuhansia uusia joukkoliikennematkoja (juna/bussi).

Keskustan ulkopuolella asutuksen sijoittuminen olemassa olevien linja-autoreittien varteen parantaa joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä verrattuna nykytilanteeseen. Uuden sisääntulotien rakentaminen mahdollistaa joukkoliikenteen näkökulmasta bussireittien ajamisen Alanurmontien kautta ja siitä edelleen vt 19 pitkin Seinäjoelle. Liikenteen nopeuttaminen on yksi joukkoliikenteen kilpailukykyä parantava tekijä. Valitussa rakennemallissa Isoluoman alue (150 asukasta) jää joukkoliikennereittien ulkopuolelle ja tukeutuu täysin yksityisautoilun varaan.

Asutuksen lisääntyminen keskustassa ja sen lähialueilla antaa mahdollisuuden kasvattaa jalankulun ja pyöräilyn osuutta päivittäisessä liikkumisessa. Asutuksen lisääntyminen keskustassa vaatii keskustan sisäisen kevyen liikenteen verkon kehittämistä eteenkin liikenneturvallisuuden kannalta. Asutuksen

sijoittaminen keskustan ulkopuolelle vaatii toimivien ja turvallisen kevyen liikenteen yhteyksien rakentamista keskustaan ja kyläkouluille.

Kaksoisraiteen rakentaminen Seinäjoki-Oulu välille lisää pääradan kapasiteettia ja mahdollistaa junatarjonnan lisäämistä sekä henkilö- että tavaraliikenteen osalta. Rakenteen tiivistäminen keskustassa ja matkakeskuksen läheisyydessä tukee parhaiten junaliikenteen säilymistä.

Asukasmäärän kasvusta johtuva liikennemäärien lisääntyminen keskustassa vaatii pääkatuverkon tärkeimpien liittymien toimivuuden tarkistamista. Valittu rakennemalli tukee kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen käyttöä, mikä omalta osaltaan mahdollistaa päivittäisen liikkumisen ilman henkilöautoa. Tämä kehityksen avulla voidaan hillitä lisääntyvää yksityisautoilua. Uuden sisääntulotien rakentaminen lisää Alanurmontien ja Siiriläntien liikennemääriä. Liikennemäärien lisäys vaatii niiden kehittämistä eteenkin liikenneturvallisuuden kannalta ja erillisen kevyen liikenteen väylän rakentamista tien varteen. Autoliikenteessä merkittävä muutos on kaksiajoratainen yhteys Seinäjoelle (vt19), eritasoliittymät sekä uudet rautatien ja Nurmonjoen ylitykset.

Virkistys

Virkistysalueista merkittäviä ovat Simpsiö, Ritavuori ja Huhdanneva sekä keskustan virkistys- ja kulttuurikohteet. Nämä yhdistetään valitussa rakennemallissa viher- ja virkistysyhteyksillä toisiinsa. Jokivarsien virkistyskäyttö lisääntyy nykyisestä huomattavasti, sillä jokien varsille rakennetaan kevyen liikenteen ”maisemareittejä” ja virkistyskohteita.

Simpsiön alueen loma-asuntojen määrä voi kasvaa merkittävästi. Simpsiötä kehitetään aktiivimatkailun ja toisaalta luonnon arvoalueiden säilyttämisen näkökulmasta laaditun kehittämissuunnitelman mukaisesti. Myös maisema-alueet otetaan osaksi virkistysalueverkkoa uusien virkistysreittien myötä. Virkistysalueet ja -reitit suunnitellaan niin, että ne palvelevat sekä paikallisia asukkaita että matkailijoita.

PROSESSIN VUOROVAIKUTUS

Lapuan alueidenkäytön strategiaprosessin aikana vuorovaikutus on ollut erittäin vilkasta. Tavoitteitaan ja näkemyksiään alueen maankäytön kehittämiseen ovat tuoneet esille Lapuan päättäjät, yrittäjät, alueen nuoret sekä asukkaat. Lisäksi prosessin aikana on järjestetty neuvottelu viranomaistahojen kanssa ja kuultu kuntatilaisuudessa paikalla olleiden naapurikuntien: Seinäjoen, Kauhavan ja Alajärven edustajia. Suunnitteluosapuolet ovat kommentoineet rakennemallivaihtoehtoja ja valittua rakennemallia.

Päättäjät

Lapuan päätöksentekijät, valtuutetut ovat osallistuneet aktiivisesti alueidenkäytön strategian muodostamiseen. Syksyllä 2008 päättäjät muodostivat valtuustoseminaarissa Lapuan kehittämisen tavoitteet ja määrittelevät tavoiteltavaksi kasvuksi maksimissaan 3 000 uuden asukkaan väestötavoitteen. Maaliskuussa 2009 pidetyssä toisessa valtuustoseminaarissa päättäjät linjasivat keskeisiksi kehittämistavoitteiksi keskustan rakenteen tiivistämisen, asumisen kasvusuunnaksi Seinäjoen suunnan sekä uusien työpaikkojen ja yritystoiminnan sijoittumisalueiksi keskustan lähialueineen ja Vt 19 varren. Kesäkuussa 2009 pidetyssä kolmannessa valtuustoseminaarissa päättäjät linjasivat keskeisiä maapoliittisia keinoja alueidenkäytön strategian tavoitteiden toteuttamiseksi jatkotyönä laadittavan maapoliittisen ohjelman pohjaksi. Päättäjistä ja viranomaisista koostuva yleiskaavatoimikunta on ollut aktiivisesti ohjaamassa työtä ja osallistunut rakennemallien valintaan.

Yrittäjät

Lapuan yrittäjät ja muut elinkeinoelämän edustajat ovat ottaneet kantaa rakennemallivaihtoehtoihin yrittäjäillassaan maaliskuussa 2009. Yrittäjien näkökulmasta optimaalisin rakennemalli on kasvusuuntautunut, nykyiselle yritystoiminnalle laajenemismahdollisuuksia ja uudelle yritystoiminnalle sijoittumismahdollisuuksia tarjoava malli. Valittu rakennemalli on pääosin elinkeinoelämän toiveiden mukainen, sillä se tarjoaa kaupalle, tuotannolliselle toiminnalle ja pk-yritystoiminnalle kasvumahdollisuuksia. Keskustasta pyritään tekemään nykyistä vetovoimaisempi ja yritysten logistisia mahdollisuuksia parannetaan.

Lapuan nuoret

Alueen nuorten mukaan saaminen suunnitteluprosessiin on ensiarvoisen tärkeää, sillä strategiassa rakennetaan ”nykyisten nuorten tulevaisuutta”. Prosessin aikana järjestettiin nuorille oma tilaisuus ja lisäksi kysely, johon vastasi kaikkiaan 65 alueen nuorta. Lisäksi Lapuan nuorisovaltuusto otti kantaa valittuun rakennemalliin. Nuorten suurimpana toiveena on kehittää Lapuan keskustasta nykyistä vetovoimaisempi, houkuttelevampi ja elävämpi lapualaisten yhteinen ”olohuone”. Valitun rakennemallin kautta keskusta elävöityy ja sen palveluvarustukselle tarjoutuu uusia kehittymismahdollisuuksia. Lopullinen keskustan kehittyminen riippuu laadittavasta keskustan osayleiskaavasta ja muista keskustan kehittämisprojekteista.

Asukkaat

Asukkaille järjestettiin avoin yleisötilaisuus maaliskuussa 2009. Tilaisuudessa käytiin vilkasta keskustelua, jossa korostui tarve kehittää joukkoliikenne- ja kevyen liikenteen yhteyksiä sekä Lapuan palveluvarustusta. Tehtyjä strategisia valintoja pidettiin oikeansuuntaisina, mutta tilaisuudessa nousi esille myös huoli kylien kehittymismahdollisuuksista. Valitussa rakennemallissa kyläasumista tarjotaan vaihtoehtona ja uutta asumista pyritään tuomaan olemassa olevien palvelujen ja kunnallistekniikan läheisyyteen.

TOIMENPITEET STRATEGIAN TOTEUTTAMISEKSI

Lapuan alueidenkäytön strategiassa on pyritty esittämään toisaalta konkreettisia, mutta samalla sopivan ”väljiä” toimenpiteitä. Toisin sanoen merkittävä osa toimenpiteistä tarkennetaan osayleiskaavoja laadittaessa. Kaavoituksen lisäksi toimenpiteitä voidaan toteuttaa erilaisten kehityshankkeiden ja investointien muodossa sekä yritysten, viranomaisten ja Lapuan kaupungin toimenpiteinä. Strategiassa on huomioitu Lapuan maapolitiikkaa koskevat periaatteet ja merkittävien kehityshankkeiden tavoitteet.

Toimenpiteitä on tarkasteltu erikseen asumisen, työpaikkojen ja elinkeinotoiminnan, palvelujen, liikenteen sekä hyvinvoinnin ja virkistyksen näkökulmista. Listatusta toimenpide-ehdotuksista Lapuan päättäjät ovat valinneet tärkeimmät toimenpiteet, jotka tulee sisällyttää tulevien vuosien toimintaohjelmiin ja kaupungin budjettiin.

Asumisen strategia

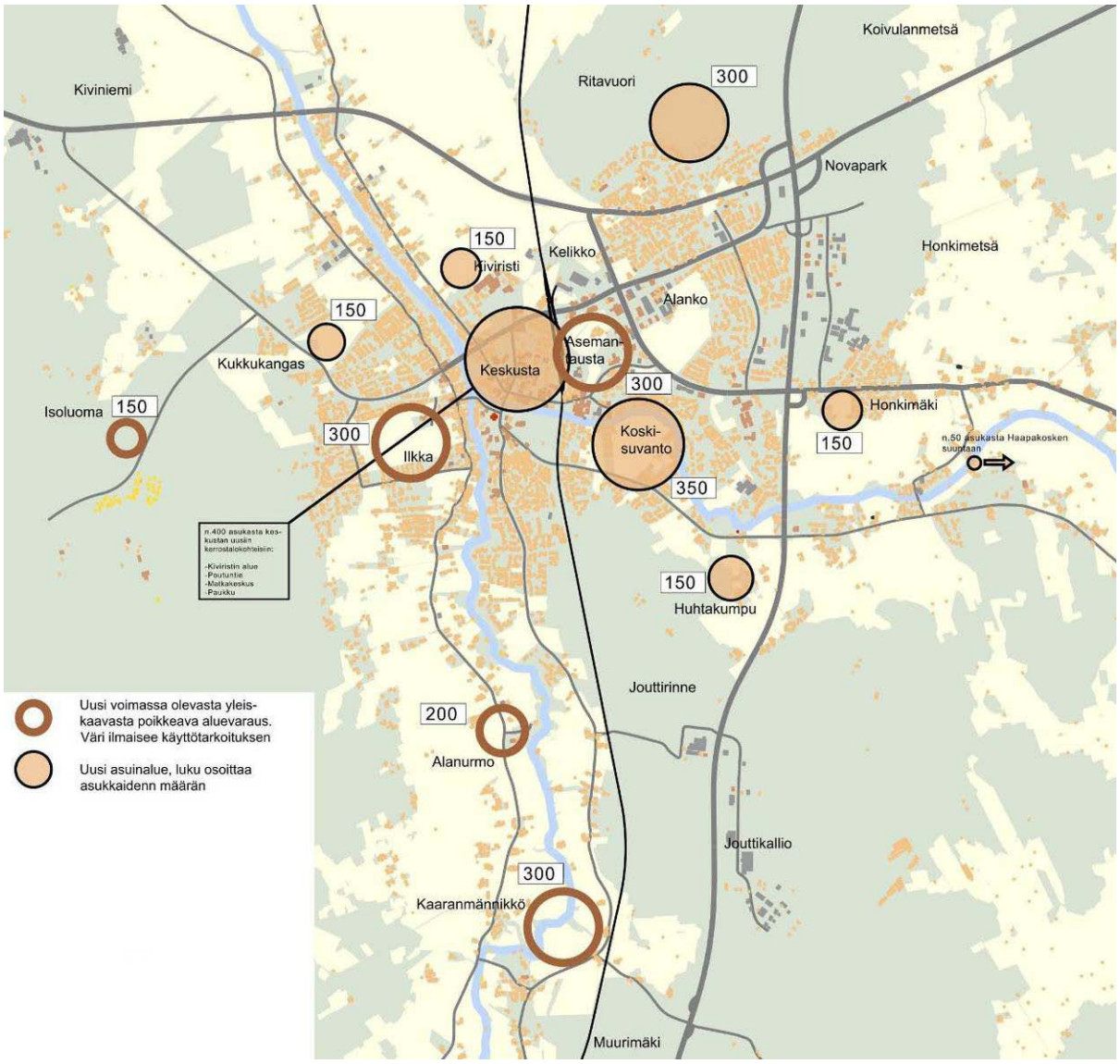

Lapualla turvataan kasvu tarjoamalla riittävästi erilaisia rakennuspaikkoja.
Tonttitarjontaa lisätään erityisesti keskustassa, sen lähialueilla ja muuten houkuttelevilla asuinalueilla (kuten jokivarsissa). Asumisviihtyisyyteen ja lähivirkistysyhteyksiin panostetaan erityisesti uusilla asuinalueilla.

Keskustaa tiivistetään ja eheytetään merkittävästi.
Pääosa uudesta asumisesta suunnataan Lapuan ydinkeskustaan ja sen välittömään läheisyyteen. Keskustaan kaavoituksessa huomioidaan ihmisten eri elämänvaiheet, joten rakentamisen mahdollisuuksia tulee olla sekä omakotitaloille että kerrostalo- ja rivitaloasunnoille. Toteutuksessa on huomioitava esimerkiksi kerrostalojen osalla sekä vanhusten että nuorten tarpeet. Omakotiasumisen kaavoituksessa keskustan välittömässä läheisyydessä huomioidaan kohderyhmänä erityisesti lapsiperheet.

Seinäjoen suuntaa kehitetään asumisvyöhykkeenä.
Uusi asuminen ohjataan joukkoliikennekäytävän varteen Nurmonjokivarressa. Ensisijaisen kehittämiskohteen eli keskustan jälkeen kehitetään Seinäjoen suuntaan muiden suunnitelmien kautta (koulun sijaintipäätös, tienparannussuunnitelmat).

Asumista lisätään jo nykyisissä kaavoissa mm. Kiviristin alueelle, Poutuntielle, Asemantaustan alueelle ja Paukun alueelle yhteensä noin 400 asukasta sekä Koskisuvannon alueelle noin 350 hengen väestönlisäys rivitalo- ja omakotikohteisiin.

Toimenpide-ehdotukset

Osayleiskaavoituksen kautta:
- Kiviristin, Kukkukankaan, Honkimäen ja Huhtakummun alueille lisätään +150 henkeä jokaiseen
- Ritavuoren aluetta kehitetään niin, että alueen väestömäärä lisääntyy noin +300 hengellä
- Asemantaustan ja Ilkan alueille kaavoitetaan uutta asumista, molempiin +300 asukasta
- Alanurmon ja Kaaranmännikön alueiden asutuksen lisääminen yhteensä noin +500 hengellä Alueiden toteutus tapahtuu pääosin keskustan tiivistämisen jälkeen
- Simpsiön vetovoimaan perustuvan Isoluoman alueen kehittäminen, +150 asukasta

Muun kaavoituksen ja muun kehittämisen kautta:
- Lapuanjokivarteen Haapakosken suuntaan asutusta lisätään maltillisesti, +50 asukasta
- Muiden kylien asutusta lisätään maltillisesti niin, että uusi asutus tukeutuu nykyiseen ja rakennettavaan vesihuoltoon
- Kylien asumismahdollisuuksia kehitetään laatimalla kaikkiin elinvoimaisiin kyliin kyläsuunnitelma
- Lapualle asumiseen painottuva markkinointisuunnitelma
- Lapualla toteutetaan strategian tavoitteiden mukaista aktiivista maapolitiikkaa (laaditaan maapoliittinen ohjelma)

Tärkeimmät toimenpiteet

Asumista koskevina tärkeimpinä strategisina valintoina nousivat yleiskaavatoimikunnassa esille nykyistä aktiivisempi ja tehokkaampi **maapolitiikka**, **keskustan yhdyskuntarakenteen tiivistäminen** ja **monipuolisten asumismahdollisuuksien** tarjoaminen. Keskustaan tarvitaan täydennysrakentamista mm. **Ilkan, Asemantaustan, Kiviristin** ja **Koskisuvannon** alueille. **Ritavuoren aluetta** tulee edelleen kehittää asuinalueena, jossa virkistysmahdollisuudet ovat lähellä. **Alanurmon** ja **Kaaranmännikön** alueet Nurmonjokivarressa ovat tulevaisuuden kasvavia asuinalueita. Kyläasumiselle tarjotaan mahdollisuuksia mm. **Ruhan, Hellanmaan** ja **Haapakosken** alueilla.

Elinkeinojen ja työpaikkojen kehittämisen strategia

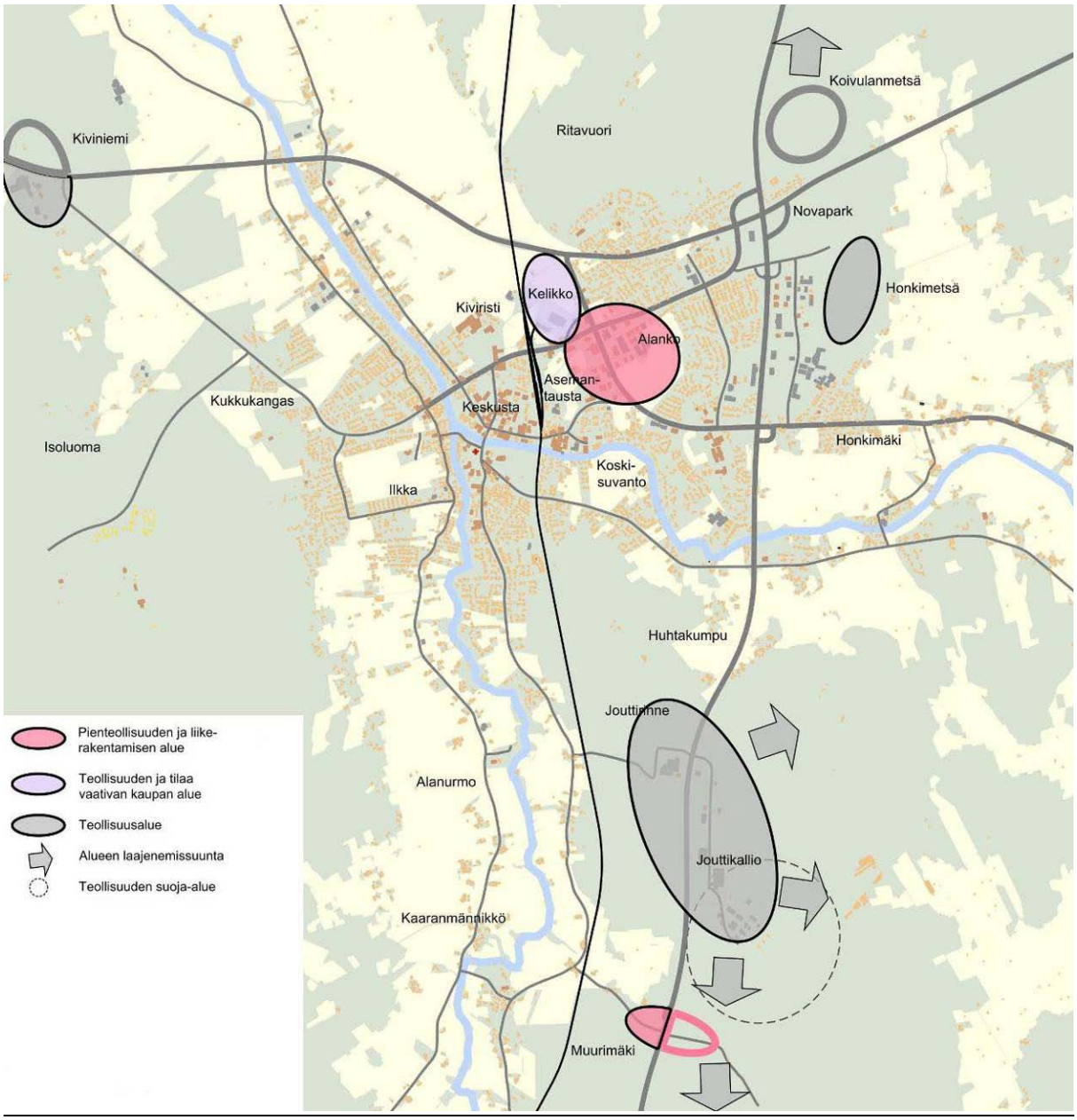

<u>Lapualla varaudutaan riittävään yritys- ja teollisuustonttien tarjontaan.</u>
Tärkein keino elinkeinoelämän kasvutarpeiden varautumiseen ovat tulevat osayleiskaavat, joissa määritellään yritys- ja työpaikka-alueiden sijainti, laajuus ja toiminnallinen sisältö sekä logistiset yhteydet.

<u>Lapuan vahvoja toimialoja kehitetään ja uusia investointeja houkutellaan.</u>
Energia-alan työpaikoille varataan sijoittumisalueita valtatien 19 varrelta ja keskustan läheisyydestä. Myös muita teollisuuden aloja kehitetään tukemalla mm. sijoittumista kaavoituksen avulla. Kylien tuotannolliset työpaikat turvataan varaamalla yrityksille laajentumismahdollisuuksia. Simpsiötä, ydinkeskustaa ja jokivarsia kehitetään Lapuan matkailualueina.

Toimenpide-ehdotukset

Tonttitarjontaa lisätään kaavoittamalla teollisuus- ja yritystontteja valtatien 19 varrella:
- Jouttikalliota kehitetään laajenevana teollisuusalueena
- Muurimäen aluetta kehitetään logistiikka- ja tienvarsipalvelujen alueena
- Honkimetsän aluetta kehitetään merkittävänä teollisuusalueena
- Koivulanmetsä on uusi mahdollinen, hyvien yhteyksien varrelle sijoittuva teollisuusalue

Keskustan osayleiskaavassa varataan sijoittumisalueita lähinnä pk-yritystoiminnalle:
- Keskustan tärkein teollisuudelle ja tilaa vaativalle kaupalle varattava alue on Kelikko, jossa hyödynnetään radan läheisyyttä ja olevaa pistoraidetta
- Ydinkeskustaa kehitetään liikerakentamisen alueena. Alangon alueelle osoitetaan tulevassa osayleiskaavassa sekä liike- ja palvelutoiminnan että pienteollisuuden alueita
- Laajenevana teollisuus- ja työpaikkatoimintojen alueena kehitetään Kiviniemen aluetta

Muut elinkeinotoiminnan kehittämistoimenpiteet:
- Kylien yritysten laajentumismahdollisuudet turvataan ja työpaikkojen syntymistä tuetaan
- Lapuanjokivartta Kuortaneen suunnalla kehitetään maaseudun monitoimilaaksona.
- Lapuanjokivartta Kauhavan suunnalla kehitetään maatalouden viljelyalueena (vilja- ja energiakasvit)
- Tuulivoimaenergian kehittymistä tuetaan Jouttikallion itäpuolella
- Maankäytön kehittämissuunnitelmissa otetaan huomioon uusien eläintuotannon suuryksiköiden sijoitusmahdollisuus omille alueilleen

Matkailun edellytyksiä tuetaan sekä osayleiskaavoituksen että muiden toimien avulla seuraavasti:
- Simpsiön kehittämisen pohjaksi laaditaan osayleiskaava
- Simpsiön toiminnallista kehittämistä jatketaan kehittämissuunnitelman pohjalta
- Lapuan ydinkeskustan matkailukohteita (tärkeimpänä kulttuurikeskus Paukku) kehitetään erilaisten hankkeiden avulla
- Matkakeskusta kehitetään liikenneyhteyksien keskuksena
- Ydinkeskustaa kehitetään ostosmatkailualueena
- NovaParkin aluetta kehitetään ostosmatkailualueena

Tärkeimmät toimenpiteet

Elinkeinoelämää koskevista toimenpide-ehdotuksista nousivat keskeisimpinä esille **valtatien 19 varressa sijaitsevien** teollisuus- ja yritysalueiden kehittäminen. Näitä kehitettäviä alueita ovat erityisesti **Jouttikallio**, **Honkimetsä** ja uutena alueena **Koivulanmetsä** kaavaillun NovaParkin pohjoispuolella. **Keskustan elinvoimaisuutta** on vahvistettava tarjoamalla sieltä paikkoja liikerakentamiselle ja muulle yritystoiminnalle. Tulevaisuuden kannalta erityisen tärkeä alue ydinkeskustan ohella on **Alangon alue**. Lapualle tavoitellaan kaiken alan yritystoimintaa, mutta tärkeä kehittämiskohde on saada Lapualle aikaiseksi **energia-alan yrityskeskittymä**. **Simpsiö** on vielä kehittymätön alue, jossa matkailun kasvulle on hyvät edellytykset.

Palvelujen kehittämisen strategia

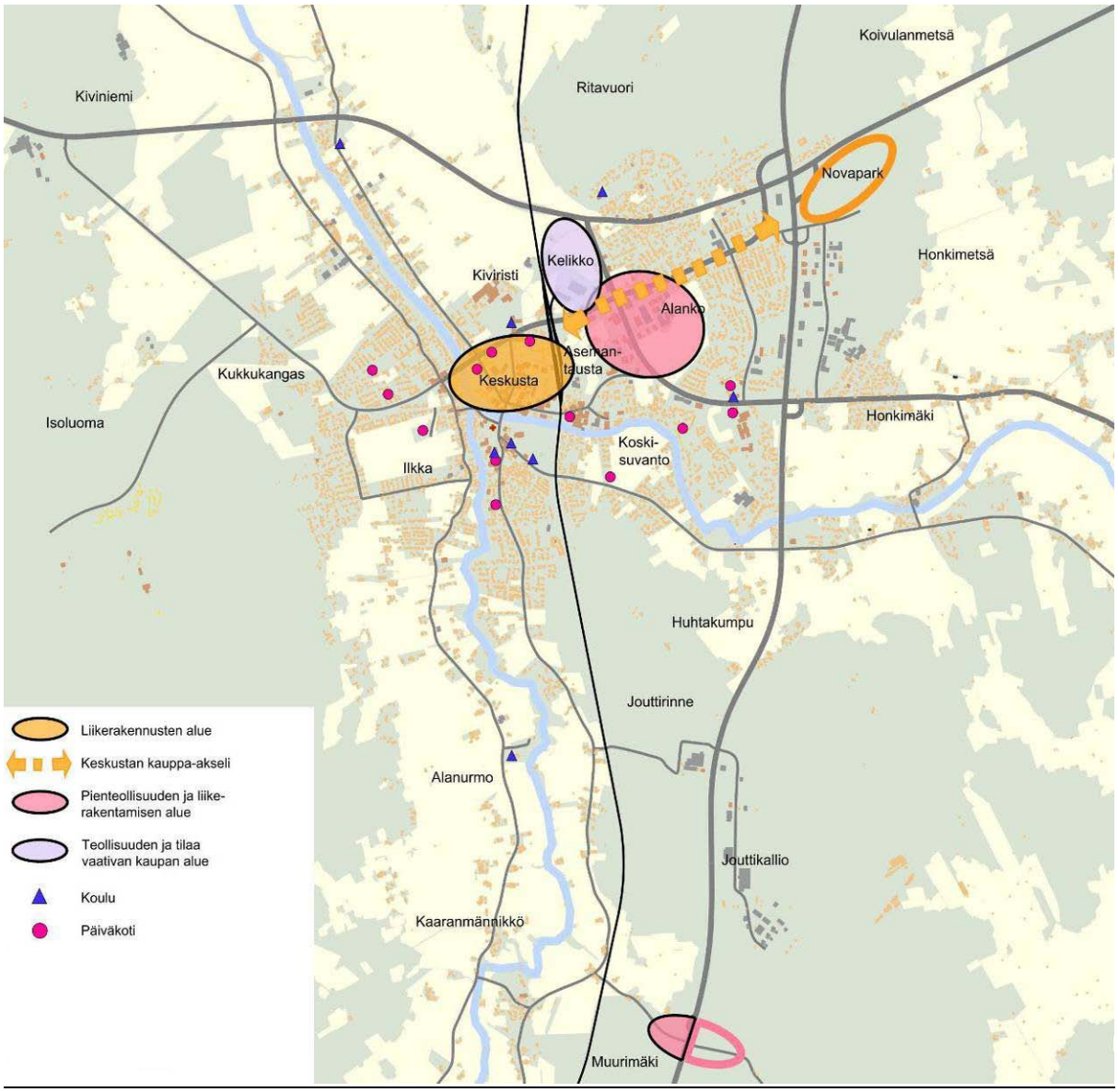

Nykyiset julkisten palvelujen verkot ylläpidetään ja palveluja kehitetään kasvualueilla

Tasapainoinen ja myönteinen väestönkasvu turvaa parhaiten palvelujen säilymisen. Lapuan luontainen kasvu suuntautuu keskustaan, jonka palvelutarjontaa pyritään lisäämään kaavoittamalla sinne uutta asutusta.

Lapuan kaupallista vetovoimaa lisätään

Lapuan sijainti Seinäjoelta pohjoiseen suuntautuvien pääliikenneväylien (Vt 19 ja Pohjanmaan rata) varressa tarjoaa hyvät mahdollisuudet kehittää kaupallisia palveluja sekä oman alueen asukkaiden että ohikulkijoiden tarpeisiin. Kaupallisten palvelujen lisääminen keskustassa pitää sen elinvoimaisen ja houkuttelevana.

Toimenpide-ehdotukset

Peruspalvelujen turvaaminen kaavoituksen ja rakentamisen keinoin:

- Peruspalvelujen säilyminen suurimmissa kylissä turvataan rakentamalla kyliin kunnallistekniikkaa ja mahdollistamalla rakentaminen kyläalueille lähelle palveluja

- Lapuan keskustassa ja sen lähialueilla uusi rakentaminen ohjataan pääosin olevan palveluverkon yhteyteen. Tarvittaessa keskustaan rakennetaan uusia julkisia palveluita
- Alanurmon maankäyttöä kehitetään uuden koulun sijaintiin tukeutuen
- Toisen asteen koulutusta lisätään väestönkasvun myötä

Yksityiselle palvelutarjonnalle tarjotaan kehittymismahdollisuuksia:

- Kauppaketjuille ja muille investoijille tarjotaan hyviä sijoittumismahdollisuuksia Lapualta osoittamalla osayleiskaavassa sijoittumispaikkoja logistisesti houkuttelevilta paikoilta
- Lapuan ydinkeskustasta kehitetään monipuolisten kaupallisten palvelujen ja asumisen alue
- Ydinkeskustan, Alangon sekä mahdollisesti tulevaisuudessa kehittyvän NovaParkin välille muodostetaan toiminnallinen kaupallinen akseli
- Rautatieaseman yhteyteen rakennetaan Matkakeskus, jonka tuntumaan kehitetään matkailu- ja muita kaupallisia palveluja
- NovaParkin toteutumismahdollisuutta edistetään osayleiskaavan avulla huomioimalla myös lähialueen maankäyttötarpeet ja toiminnallinen sisältö

Tärkeimmät toimenpiteet

Julkisen sektorin palveluverkko tulee sovittaa yhteen tehostuvan maankäytön ja väestönkasvun kanssa. Koulu-, terveydenhuolto- ja sosiaalisektorin palveluja on tarpeen lisätä väestönkasvun myötä **keskustassa ja sen liepeillä**. Maankäyttö Nurmonjokivarressa toteutetaan **Alanurmon koulun sijaintiin** tukeutuen. Myös **Ruhan kylän** tuleva kasvava asutus tukee koulun kehittymistä. Yksityisen palvelutarjonnan kasvun kannalta olennaista on sijainniltaan houkuttelevien yritystoiminnan sijoittumispaikkojen löytyminen. Lapuan palveluvarustuksen kannalta tärkeää on **kaupallisen akselin**: **ydinkeskusta – Asemantausta – Alangon alue – Novaparkin alue** toteutuminen. Palveluja, asumista ja työpaikkoja tulee toteuttaa toistensa lomaan mahdollisuuksien mukaan.

Liikenteen strategia

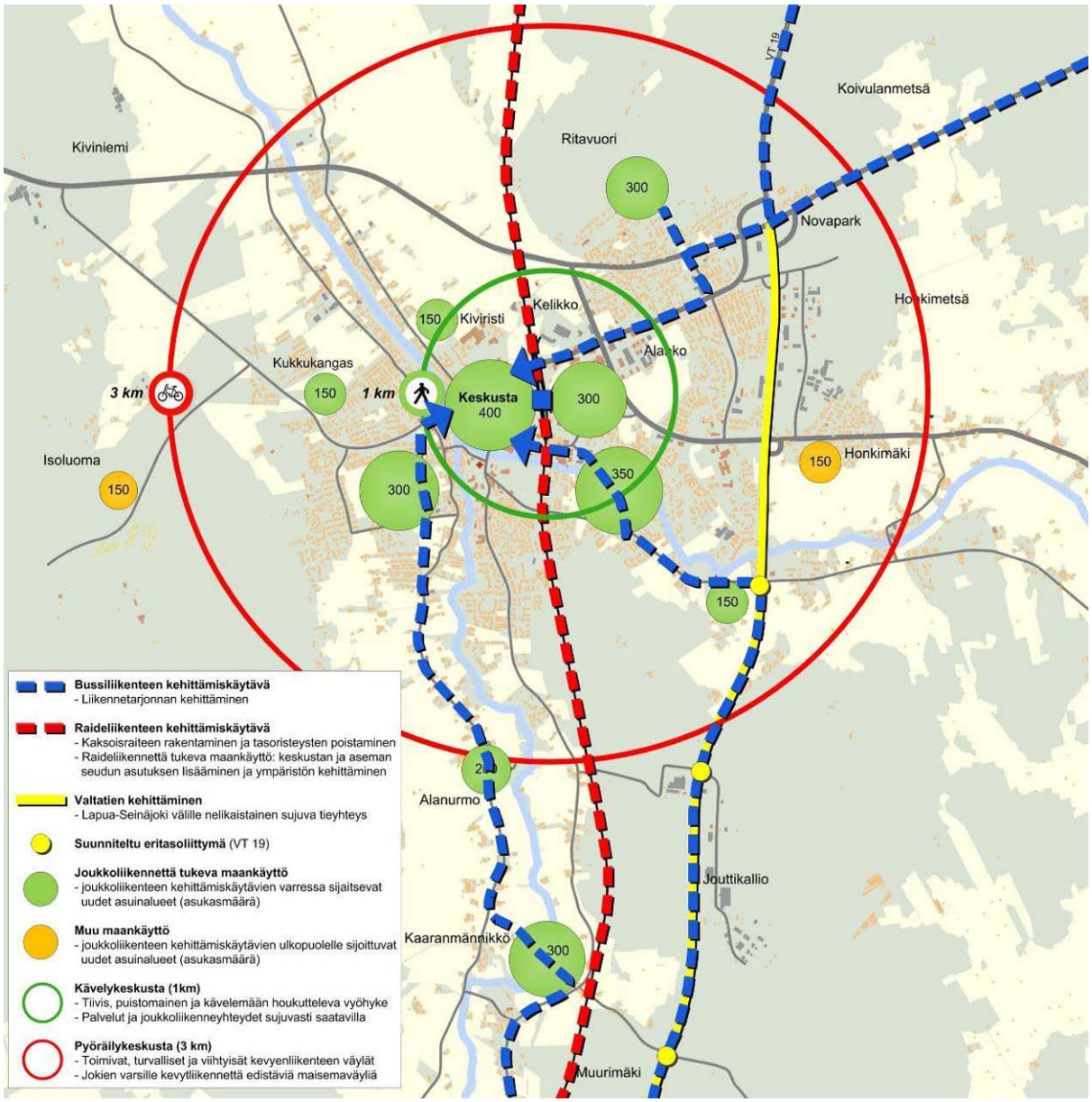

<u>Lapuan liikenteellinen saavutettavuus ja hyvä liikenneyhteydet turvataan</u>

Lapuan menestymisen edellytys ovat turvalliset, sujuvat ja tehokkaat liikenneyhteydet. Liikennöintimuotojen suhteen tulee säilyttää valinnanvapaus asuinpaikasta ja liikkumistarpeesta riippuen. Maatieyhteyksiä kehitetään; sekä valtatie 19 että alempiasteinen tieverkko. Ratayhteyttä kehitetään nykyistä nopeammaksi ja turvallisemmaksi

<u>Liikennettä kehitetään ympäristön kannalta kestävämpään suuntaan</u>

Valinnanvapaudesta huolimatta liikennöintitarvetta pyritään minimoimaan ja suuntaamaan ympäristön kannalta kestävämpään suuntaan. Tämä tapahtuu ohjaamalla maankäyttöä niin, että joukkoliikenteestä ja kevyestä liikenteestä tulee houkutteleva, kilpailukykyinen ja kannattava vaihtoehto liikkumiseen.

Toimenpide-ehdotukset

Joukko- ja kevytliikenteen toimintaedellytyksiä kehitetään

- Linja-autoliikenteen toimintaedellytyksiä parannetaan sijoittamalla uutta asutusta ja työpaikka-alueita kävelyetäisyydelle nykyisistä joukkoliikennekäytävistä Lapuan keskustassa ja sen lähialueilla sekä Lapuan ja Seinäjoen välillä (Alanurmontie ja valtatie 19)
- Vähintään nykyisen tasoiset junayhteydet pyritään turvaamaan sijoittamalla uutta asutusta ja työpaikka-alueita Lapuan keskustaan kävelymatkan etäisyydelle asemasta
- Matkakeskuksen ja asemanseudun ympäristöä kehitetään niin, että junien käyttö muuttuu houkuttelevammaksi ja helpommaksi
- Kävelykeskustasta (enintään 1 km matkakeskuksesta) suunnitellaan tiivis, puistomainen ja kävelemään houkutteleva, jossa palvelut ja joukkoliikenneyhteydet ovat sujuvasti saatavilla
- Pyöräilykeskustaan (enintään 3 km matkakeskuksesta) suunnitellaan toimivat, turvalliset ja viihtyisät kevyenliikenteen väylät, jotka houkuttelevat pyöräilyyn päivittäisessä työmatka- ja asiointimatkaliikkumisessa sekä liityntämatkoilla joukkoliikenteeseen
- Jokien varsille toteutetaan kevytliikennettä edistäviä ”maisemaväyliä”

Päärataa kehitetään

- Lapuan asemalla pysähtyvien junien määrän kasvattamisen edellyttämät radan parantamistoimenpiteet tulee toteuttaa: kaksoisraide rakennetaan ensimmäisessä vaiheessa Lapuan ja Seinäjoen välille ja tulevaisuudessa koko Seinäjoki-Oulu välille
- Junien nopeuksien noston edellyttämät tasoristeysten poistot tehdään
- Matkakeskus toteutetaan ja alueelle rakennetaan hyvät pysäköintimahdollisuudet autoille, pyörille ja liityntäliikenteenä toimivalla bussi- ja taksiliikenteelle

Lapuan ja Seinäjoen välistä valtatieyhteyttä kehitetään

- Valtatie 19 levennetään Lapuan ja Seinäjoen välillä nelikaistaiseksi, sujuvaksi ja turvalliseksi eritasoliittymin varustetuksi tieksi
- Eritasoliittymistä rakennetaan Lapuan imagoa ilmentävät ”sisääntuloportit”, joiden yhteydessä on erikoiskaupan, matkailun ja liikenteen palveluja

Tärkeimmät toimenpiteet

Yleiskaavatoimikunnan käsittelyssä tärkeimmiksi toimenpiteiksi nousivat **valtatien 19 rakentaminen nelikaistaiseksi** Lapuan ja Seinäjoen välillä. Joukkoliikenteen kehittäminen on tärkeää ja se tulee saada toimivaksi **tehostamalla maankäyttöä joukkoliikenneväylien varrella**. Rakentamisen tulee olla keskustassa ja sen lähialueilla yhdyskuntarakennetta tiivistävää niin, että se mahdollistaa myös kevyen liikenteen tehokkaan käytön. Lapuan keskustan ja sen lähialueiden välille tulee rakentaa houkuttelevat ja toimivat **kevyen liikenteen yhteydet**. **Kaksoisraiteen rakentaminen** mahdollistaa merkittävän raideliikenteen kehittymisen.

Viihtyvyyden ja hyvinvoinnin strategia

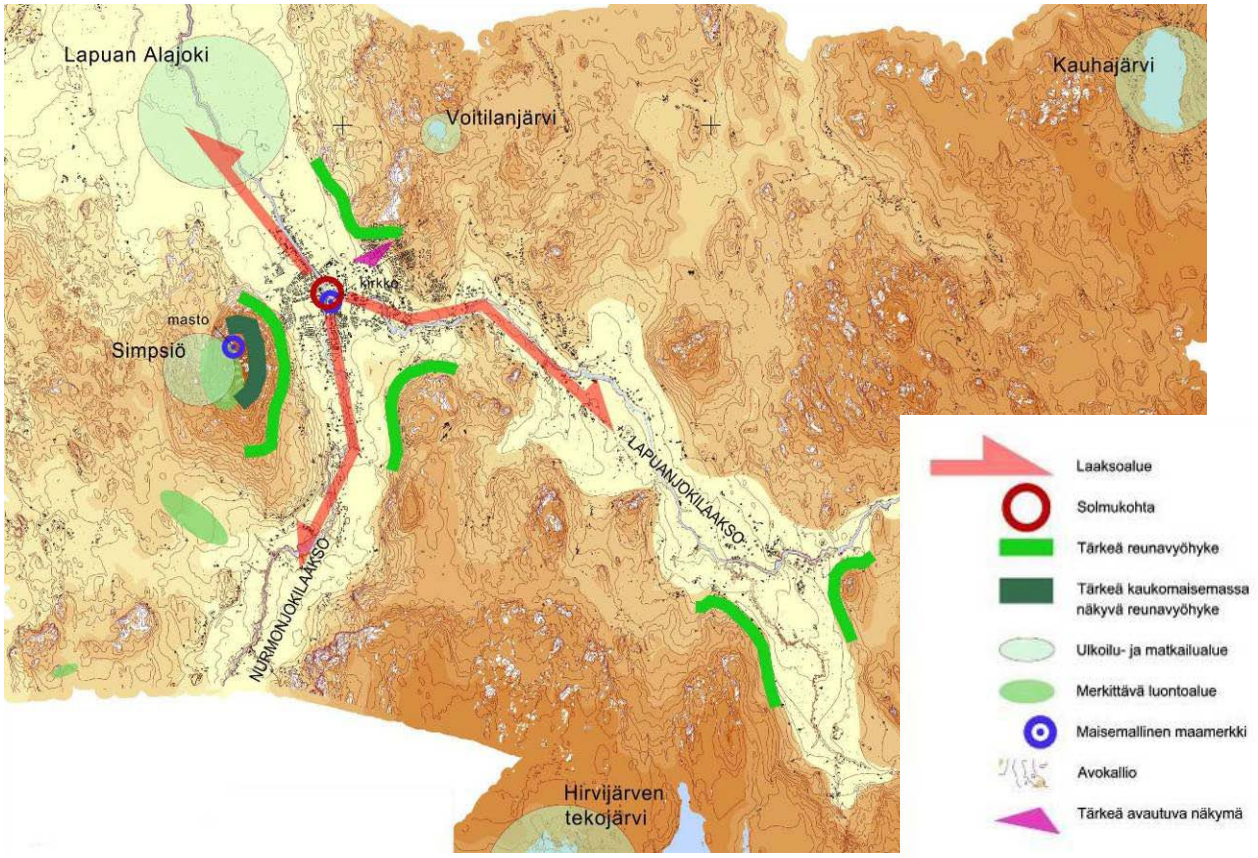

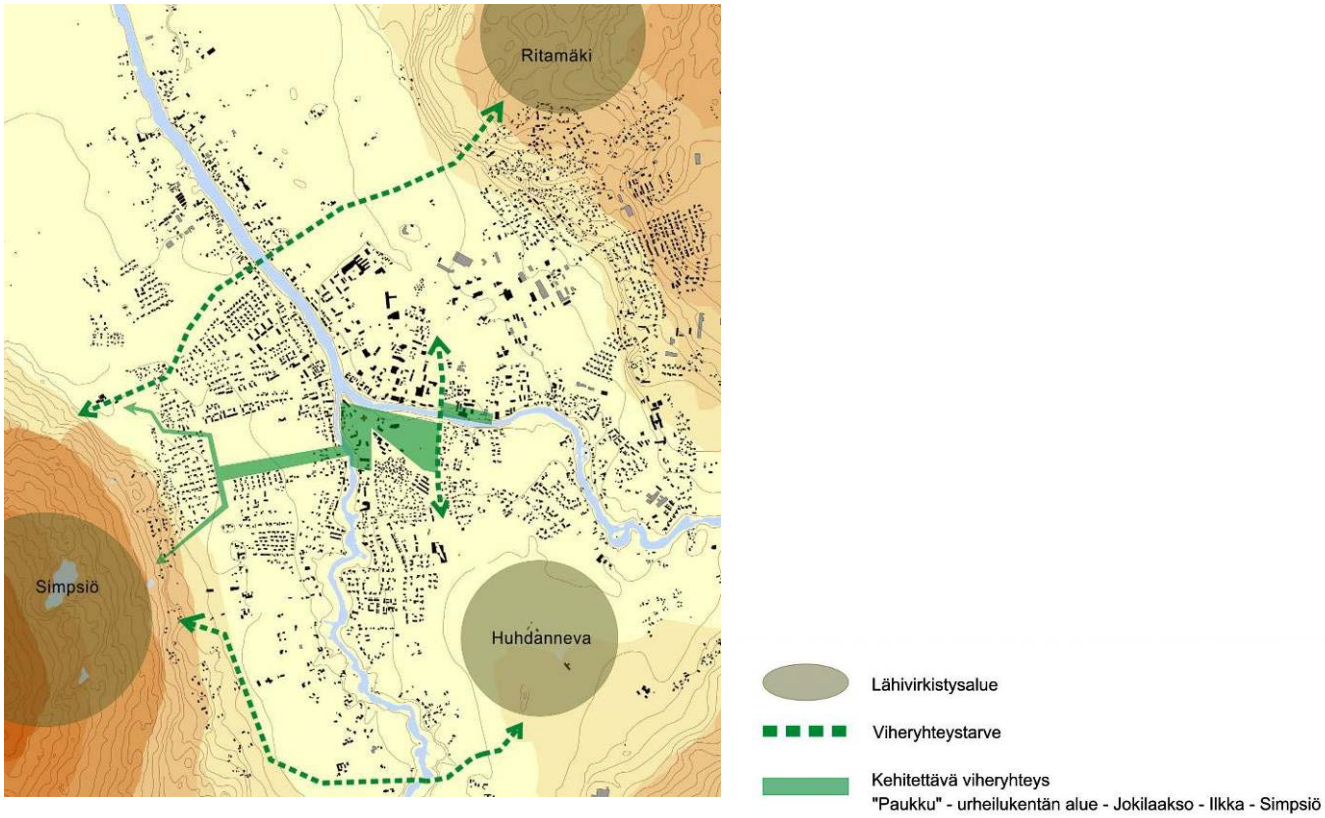

Asumisviihtyisyyttä parannetaan nykyisillä ja tulevilla asuinalueilla
Asuinalueet suunnitellaan niin, että niiltä on sujuva yhteys lähivirkistysalueille ja vesistöjen (jokien varret) ääreen. Ydinkeskustaa kehitetään puistomaisena, lapualaisten yhteisenä ”olohuoneena”.

Virkistys- ja retkeilyreittejä kehitetään.
Lapualle tehdään reitistösuunnitelma, joka kattaa sekä kaavoitetut että kaavoittamattomat alueet koko kaupungista. Reitistösuunnitelma huomioidaan muun maankäytön, kuten matkailun ja metsien talouskäytön suunnittelussa etenkin keskustan ulkopuolella.

Lapualaista identiteettiä ja Lapuan ominaispiirteitä korostetaan kaikessa kehittämisessä.
Lapuan identiteetin tunnusmerkit: lakeus, jokivarret, kirkko ja muut keskustan historialliset kohteet sekä Simpsiö nostetaan suunnittelun arvopohjaksi.

Tulevissa osayleiskaavoissa viher- ja virkistysalueet huomioidaan seuraavasti:
- Osayleiskaavoissa osoitetaan lähivirkistysalueet sekä toimivat yhteydet niille
- Ydinkeskustan kehittämisessä huomioidaan tärkeät virkistyskohteet sekä uusien asuinalueiden tulevat lähivirkistysalueet. Nämä kohteet yhdistetään toisiinsa verkostoksi.

Muussa maankäytön kehittämisessä virkistysyhteydet huomioidaan seuraavasti:
- Jokivarsia, niiden virkistys- ja maisema-arvoja kehitetään (mm. yhteys Lapuan keskustasta Alajoen suuntaan maisema-alueen kautta, sieltä Hellanmaahan ja takaisin keskustaan)
- Nurmonjoen länsipuolen vanha tie Kaaranmänniköstä keskustaan muutetaan kevyenliikenteen painotteiseksi yhteydeksi
- Ydinkeskustan lisäksi Simpsiö, Ritavuori, Huhdanneva ja muut lähivirkistysalueet yhdistetään toisiinsa hyvin opastetuilla lähivirkistysreiteillä
- Hirvijärveä ja Kauhajärveä kehitetään matkailullisia mahdollisuuksia sisältävinä virkistysalueina
- Lapuan imagoa ja ympäristön viihtyisyyttä nostetaan keskustaa, Lapuan sisääntuloväyliä ja radanvartta kehittämällä ja kunnostamalla

Alueen asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia oman elinympäristönsä suunnitteluun lisätään:
- Nuoria aktivoidaan mukaan suunnitteluun mm. oppilaitosten kautta.
- Osayleiskaavoituksessa pyritään kehittämään uusia menetelmiä ja vuorovaikutuskeinoja asukkaiden osallistumisen lisäämiseksi

Tärkeimmät toimenpiteet

Kehittämällä Lapuan **ydinkeskustasta vehreä, viihtyisä, elävä ja houkutteleva kaupunkikeskusta**, vahvistetaan merkittävästi **Lapuan imagoa**. Lapuan tärkeimmät virkistysalueet **Simpsiö, Ritavuori** ja **Huhdanneva** yhdistetään toisiinsa ja Lapuan keskustaan **virkistysyhteyksien**. Luonnontilaisten soiden, kuten **Löyhinkinevan** ja **Nurmonnevan** virkistyskäyttöä lisätään. **Jokivarsia,** erityisesti Lapuan **Alajokea** ja jokivarsia keskustassa tulee kehittää virkistyksen **maisemaväylinä**. **Hirvijärveä kehitetään Lapuan erävirkistysalueena** yhdessä Seinäjoen kanssa.

Valitun rakennemallin vaikutusten arviointi

Eri rakennemallivaihtoehtoja vertailtaessa on mallien vaikutuksia jo tarkasteltu lähtötietoraportissa. Tämä on ollut pohjana myös valitun rakennemallin vaikutusten arvioinnille. Vaikutusten arviointi on toteutettu asiantuntijaryhmän työnä, jossa pääpaino on ollut sanallisessa arvioinnissa. Valitun rakennemallin vaikutuksia on arvioitu osa-alueittain myös ns. ”plus-miinus -vertailuna”.

Lapuan valitun rakennemallin vaikutukset osa-alueittain

- -	erittäin negatiivinen vaikutus
-	negatiivinen vaikutus
+/-	vaikutusta ei ole tai vaikutus voi olla joko positiivinen tai negatiivinen
+	positiivinen vaikutus
++	erittäin positiivinen vaikutus

Vertailtava vaikutus	Valittu malli
Alue- ja yhdyskuntarakenne	
Nykyisen taajamarakenteen tukeminen ja yhdyskuntarakenteen tiivistyminen	+
Nykyisen rakennuskannan säilyminen	+
Asumisen lisäinvestointien tarve huolimatta käyttämättä jäävästä rakennuskannasta	++
Virkistysalueiden määrä ja sijoittuminen	+ / -
Keskitetyt järjestelmät (infrastruktuurin hyödyntäminen)	++
Alueen kilpailukyky suhteessa lähialueisiin	++
Palvelujen tuottamisen ja ylläpidon kustannusten vähentäminen	++
Kuntatalous suhteessa väestön määrälliseen kehitykseen	+
Palvelut ja elinkeinot	
Työpaikkojen ja palvelujen määrä	++
Työmatkat (asukkaiden sijainti suhteessa työpaikkoihin)	++
Palvelujen monipuolisuus ja saavutettavuus	++
Maaseudun elinvoimaisuus	+/-
Liikenteelliset vaikutukset	
Tie- ja katuverkon toimivuus	+/-
Yksityisauton käyttö (autoliikenteen kasvun hillintä)	++
Joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen aseman vahvistaminen	++
Julkisen liikenteen kustannukset	+
Liikenneturvallisuus	+
Kuljetusten sujuvuus ja logistiikka	++
Luonto- ja ympäristöarvot	
Veden ja ilman laatu	++
Luonnon monimuotoisuus	+/-
Luonnonvarat:: käytön määrä ja kestävyys	+/-
Kulttuuriympäristön huomiointi ja maisemallisesti arvokkaiden alueiden huomiointi	+
Kylämaiseman muutos	-
Sosiaaliset vaikutukset	
Vuorovaikutus	++
Identiteetti	-
Imago	++
Tasa-arvo suhteessa palveluihin ja liikkumisessa	++
Melu ja päästöt	+/-
Ilmasto	
Toimintojen väliset etäisyydet	+
Toimintojen sijoittuminen suhteessa pääliikenneväyliin	++
Liikkumistarpeen kasvun hillintä	++
Rakentamistehokkuus	++
Mallien kokonaisvaikutus energian käyttöön	++

Alue- ja yhdyskuntarakenne

Valittu rakennemalli antaa mahdollisuuden väestön määrän lisäykseen jopa 3 000 uudella asukkaalla. Valittu rakennemalli tukee alue- ja yhdyskuntarakenteen tiivistymistä ja eheytymistä: keskustaa tiivistetään, täydentyvää ja uutta maankäyttöä suunnitellaan joukkoliikenneyhteyksien varteen ja rakentaminen tapahtuu palvelujen läheisyyteen. Aluerakenne on toimiva, energiatehokas ja taloudellinen, kun nykyistä maankäyttöä voidaan tiivistää keskustassa ja uusi rakenne suuntautuu pääasiassa yhteen kasvusuuntaan. Valittu malli on hyvä myös alueellisen kilpailukyvyn kannalta, koska kasvu suuntautuu Kurikasta Seinäjoen ja Lapuan kautta Kauhavalle ulottuvan kehityskäytävän varteen. Lapuan keskustan asema suhteessa Seinäjokeen vahvistuu ja siitä tulee kasvun ja tiiviimmän rakenteen myötä tasavertaisempi kumppani.

Lapuan sisäinen aluerakenne muuttuu keskustan vahvistuessa ja haja-asutusalueiden taantuessa suurimpia kyliä lukuun ottamatta. Yhteys Seinäjoen suuntaan vahvistuu ja keskusten välinen etäisyys ”pienenee”. Valittu rakennemalli tarjoaa nykyistä monipuolisemmat mahdollisuudet valita omaan elämäntilanteeseen sopiva asuinympäristö – ”City-asumisesta” väljään maaseutuasumiseen.

Palvelut ja elinkeinot

Valitun rakennemallin mukainen väestömäärän lisäys edellyttää myös elinkeinoelämän vahvistumista ja työpaikkojen lisääntymistä. Valitussa rakennemallissa keskusta tiivistyy ja kasvaa, mikä mahdollistaa työpaikkojen ja palvelujen monipuolistumisen ja kasvun nykyisestä. Koska malli tiivistää keskustaa, työ- ja asiointimatkojen pituus lyhenee.

Lapuan kaupallinen palveluvarustus kehittyy nykyistä monipuolisemmaksi ja volyymiltaan suuremmaksi. Asiointimatkat Seinäjoelle vähenevät erityisesti NovaParkin rakentuessa. Myös ydinkeskustan kaupallinen vetovoima ja elinvoimaisuus kasvavat.

Toimintoja keskittävä malli voi aiheuttaa haasteita maaseudun eli Lapuan kylien elinvoimaisuuden ja palveluvarustuksen säilyttämiseen. Toisaalta haja-asutusalueelta on viime vuosina muuttanut jo merkittävästi väestöä Lapuan keskustaan, eikä maaseutualueilla ole ”muuttoikäistä” väestöä enää kovin paljon. Suurimmat ja monipuolisimmin työpaikkoja tarjoavat kylät säilyvät elinvoimaisimpina.

Liikenteelliset vaikutukset

Maankäytön tiivistyminen keskustassa ja Asemantaustan alueella parantaa joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä ja luo uusia mahdollisuuksia päivittäisen kulkumuodon (juna, linja-auto, kävely, pyöräily, henkilöauto) valintaan. Asutuksen sijoittuminen olemassa olevien linja-autoreittien varteen keskustan ulkopuolella parantaa joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä ja lisää joukkoliikennematkoja verrattuna nykytilanteeseen. Isoluoman alue (150 asukasta) jää joukkoliikennereittien ulkopuolelle ja tukeutuu täysin yksityisautoilun varaan. Tämä lisää jonkin verran kaupungin kuljetuskustannuksia koulukuljetuksissa..

Asutuksen lisääntyminen keskustassa ja sen lähialueilla mahdollistaa jalankulun ja pyöräilyn osuuden kasvun päivittäisessä liikkumisessa. Toimivat, turvalliset ja viihtyisät kevyenliikenteen väylät sekä jokien varsille muodostuvat maisemaväylät houkuttelevat pyöräilemään. Asutuksen lisääntyminen keskustassa vaatii keskustan sisäisen kevyen liikenteen verkon kehittämistä. Asutuksen sijoittaminen keskustan ulkopuolelle vaatii toimivien ja turvallisten kevyen liikenteen yhteyksien rakentamista keskustaan ja kyläkouluille.

Liikennemäärät lisääntyvät asukasmäärän kasvusta johtuen. Tämä edellyttää tärkeimpien liittymien toimivuuden tarkistamista. Joukkoliikenteen ja kevyenliikenteen olosuhteiden kehittäminen hillitsee yksityisautoilun kasvua. Valtatien 19 leventäminen nelikaistaiseksi eritasoliittymin varustetuksi tieksi välillä Lapua-Seinäjoki sujuvoittaa liikennettä ja parantaa liikenneturvallisuutta. Uuden sisääntulotien rakentaminen lisää Alanurmontien ja Siiriläntien liikennemääriä. Liikennemäärien lisäys vaatii liikenneturvallisuussyistä niiden kehittämistä ja erillisen kevyen liikenteen väylän rakentamista teiden varteen.

Kaksoisraiteiden rakentaminen mahdollistaa raideliikenteen nopeutumisen, henkilöliikenteen täsmällisyyden paranemisen ja antaa kapasiteettimielessä mahdollisuuksia myös lähijunaliikenteen käynnistämiselle. Matkakeskuksen toteuttaminen hyvine pysäköintimahdollisuuksineen mahdollistaa eri liikennemuotojen (auto, pyörä, bussi ja taksi liikenne, juna) yhdistämisen sujuvaksi liikkumiskokonaisuudeksi. Raideliikenteen vetovoimaisuus kulkumuotona kasvaa. Rautatien tasoristeysten poisto lisää liikenneturvallisuutta.

Luonto- ja ympäristöarvot

Valitussa strategiassa asutus sekä elinkeinot ja palvelut keskittyvät taajamaan. Keskitettyjen järjestelmien katsotaan yleensä olevan parempia luonnonympäristöjen sekä veden ja ilman laadun kannalta. Toisaalta kaikki rakentaminen heikentää luonnon monimuotoisuutta, joten voimakas väestönlisäys lisää väistämättä myös haitallisia ympäristövaikutuksia. Suuret taajamat myös kuluttavat enemmän luonnonvaroja, mutta keskittäminen tuo etuja käytön ja kestävyyden suhteen.

Kulttuuriympäristön osalta malleissa on huomioitu tärkeimmät kohteet, mutta tässäkin tarkempi suunnittelu ja lopullinen toteuttaminen määrittävät, miten hyvin kulttuuriympäristö ja maisema huomioidaan. Myös taajamakuvan muutos riippuu toteutuksesta: väestön lisäyksestä johtuva muutos voi olla joko positiivista tai negatiivista. Ydinkeskustan kehittämisessä tulisi siksi ottaa keskustan kulttuuri- ja maisema-arvot mahdollisuuksina huomioon. Haja-asutusalueiden taantuminen voi paikoitellen vaikuttaa maisema- ja kulttuuriarvoja heikentävästi.

Sosiaaliset vaikutukset

Valitussa rakennemallissa osoitettu taajaman kasvu lisää ihmisten sosiaalisia kontakteja ja vuorovaikutusmahdollisuuksia. Lapuan imago voi parantua väestömäärän ja alueen toimeliaisuuden kasvaessa. Asukkaiden identiteetti taas voi heikentyä taajaman kasvaessa voimakkaasti: ei tunneta kuuluvansa mihinkään yhteisöön. Strategian lähtökohdaksi ja keskeiseksi tavoitteeksi on kirjattu paikallisidentiteetin – lapualaisuuden vahvistaminen myös maankäytön ratkaisuissa.

Asutuksen tiivistyessä keskustaan tasa-arvo suhteessa palveluiden saavutettavuuteen sekä liikenteellinen saavutettavuus paranevat. Asukkaat ovat tulevaisuudessa nykyistä lähempänä palveluja ja joukkoliikennemahdollisuuksia. Etäisyyksiä pyritään kaventamaan luomalla tiiviimpi ja yhtenäisempi ydinkeskusta. Melun ja päästöjen osalta vaikutuksen riippuvat lopullisesta, kaavoituksen toteutuksesta. Kasvu lisää terveydelle haitallisia vaikutuksia, mutta niitä pystytään torjumaan mm. vähentämällä liikkumistarpeita.

Ilmasto

Ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi maankäytössä tulisi pohtia vaihtoehtoja, joissa ilmastonmuutosta hillittäisiin ja sen haitallisia vaikutuksia (esim. tulvavahinkoja) voitaisiin torjua. Maankäytössä tulisi myös varautua siihen, että nykyinen elämäntyyli osoittautuu kestämättömäksi ja sen seurauksena yhdyskuntarakenteet muuttuvat (esim. omavarainen tuotanto). Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisen tiiviin ja eheän yhdyskuntarakenteen on katsottu olevan ekologisesti kestävän myös ilmastomuutoksen näkökulmasta.

Valitussa rakennemallissa näihin tavoitteisiin vastataan tiivistämällä asutusta taajamaan palvelujen äärelle ja pääliikenneväylien sekä joukkoliikenteen varrelle. Tiivistäminen hillitsee liikkumistarpeen kasvua, mahdollistaa tehokkaan rakentamisen ja energiankulutuksen vähentämisen. Valitun rakennemallin mukainen kehitys on mahdollinen, vaikka esimerkiksi yksityisautoilu olisi tulevaisuudessa kannattamatonta. Toisaalta Lapuan kylien elinvoimaisuus mahdollistaisi omavaraisen tuotannon ja näin ollen poikkeusoloissa selviämisen, mitä ei valitussa rakennemallissa erityisesti tueta.

YHTEENVETO VALITUN RAKENNEMALLIN VAIKUTUKSISTA

Valitussa mallissa yhdyskuntarakenne tiivistyy huomattavasti. Elinkeinoelämä vilkastuu, kilpailukyky ja houkuttelevuus paranevat ja työpaikkojen määrä kasvaa. Lapuasta tulee nykyistä omavaraisempi ja toisaalta Lapuan asema suhteessa Seinäjokeen vahvistuu. Valittu rakennemalli tukee myös seudullisen kehittämisvyöhykkeen muodostumista ja on Seinäjoen seudun rakennemallia tukeva.

Valittu yhdyskuntarakenne on energiatehokas, taloudellinen ja ekologisesti kestävä. Joukkoliikenteen ja kevyenliikenteen kehittymiselle tarjoutuu valitun mallin myötä erinomaiset mahdollisuudet. Kasvu tuo mukanaan jonkin verran haitallisia ympäristövaikutuksia (keskustan ympäristöön), mutta hajautunutta rakennetta huomattavasti vähemmän. Kylien elinvoimaisuus voi heikentyä suurimpia kyliä lukuun ottamatta.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Maakuntakaavan ja muiden seudullisten tavoitteiden toteutuminen

Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista valitussa strategiassa on korostettu erityisesti toimivaa aluerakennetta ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta sekä elinympäristön laatua. Valitun strategian mukaisesti Lapualla kehitetään ja tiivistetään keskustaa, mikä on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen. Elinympäristön laatukysymykset nousevat käsittelyyn strategiaa seuraavissa osayleiskaavatöissä. Keskustan kehittäminen ja joukkoliikenteen sekä kevyenliikenteen edellytysten tukeminen maankäytön keinoin edistää myös VAT:n mukaista tavoitetta toimivista yhteysverkoista ja energiahuollosta, jotka voidaan strategiaa noudattamalla järjestää. Sen sijaan kulttuuri- ja luonnonperinnön asiat käsitellään pääosin tulevissa osayleiskaavoissa. Arvojen säilyttäminen on myös keskeinen strateginen tavoite.

Maakuntasuunnitelman mukaiset tavoitteet yrittäjyyden, hyvinvoinnin ja saavutettavuuden painopisteistä on huomioitu strategiassa tärkeinä lähtökohtina ja kehittämisen painopisteinä. Strategian mukainen Lapuan kasvu ja kehittyminen tukee myös maakunnan vetovoimaisuuden kasvua. Työpaikkojen määrää kasvatetaan ja yrittäjyyttä edistetään osoittamalla Lapualta laajenevia ja uusia työpaikka- ja yritystoiminnan alueita. Saavutettavuutta taas parannetaan liikenneyhteyksiä ja niiden toimivuutta parantamalla. Hyvinvoinnin kehittämiseksi viher- ja virkistysarvot sekä alueen identiteetti on nostettu merkittäväksi asiaksi. Osaamisen kehittämistä strategiassa ei ole pohdittu, mutta väestönkasvu turvaa perusopetuksen ja luo mahdollisuuksia kehittää toisen asteen koulutusta. Strategiassa julkisten palvelujen kehittäminen on mahdollistettu.

Maakuntakaavan linjaukset Lapuan keskustan kehittämisestä sekä teollisuuden ja kaupallisten palvelujen sijoittamisesta on huomioitu strategiassa, ja ne edelleen tarkentuvat osayleiskaavatöissä. Myös Simpsiön kehittäminen luonto-, virkistys- ja matkailutoimintojen keskittymänä on otettu huomioon. Simpsiön alueen kehittymistä tulee kuitenkin tarkastella vielä alueen osayleiskaavassa. Keskittyvästä

kasvusta johtuen Lapuan kyläalueiden kehittämistä ei ole huomioitu strategiassa yhtä vahvasti kuin maakuntakaavassa.

Seinäjoen kaupunkiseudun rakennemallin (K-7 -alue) kasvutavoitteita Lapuan alueidenkäytön strategia tukee erittäin hyvin. Kaupunkiseudun kehittymisen kannalta tärkeää on, että Lapualla on valittu selkeästi kasvusuunta (keskustan kehittäminen ja Seinäjoen suunta).

Naapurikuntien kuulemis- ja keskustelutilaisuudessa todettiin, että Seinäjoen näkökulmasta tärkeitä ovat kuntarajan pinnassa sijaitsevien yhteisten alueiden, kuten Hirvijärven kehittyminen. Suunnittelun yhteen sovittamista tulee myös tehdä mm. teollisuusvyöhykkeiden, elintarviketuotannon suuryksiköiden ja kaupan suuryksiköiden osalta. Kuntarajan läheisyydessä on hyödyllistä muodostaa yhteissuunnittelualueita. Pääradan kehittämisessä tulee suunnittelun lähtökohdaksi ottaa käyttäjänäkökulma. Alajärven kehittymisen kannalta olennaisia kehittämiskohteita ovat matkakeskuksen syntyminen Lapualle sekä NovaPark-hanke, joka toteutuessaan vaikuttaisi merkittävästi myös Alajärven suunnan asiointiliikenteeseen. Kauhavan kannalta merkittävää on erityisesti Vt 19 kehittäminen logistisena pääväylänä.

Lapuan kaupungin tavoitteista kasvuun (väestön ja työpaikkojen) on vastattu strategiassa. Työpaikkojen määrää voidaan kasvattaa markkinoimalla aluetta potentiaalisille toimijoille ja hankkimalla investointeja alueelle. Työpaikkojen lisääntyminen taas luo mahdollisuuksia väestömäärän lisäykselle ja toisinpäin: väestömäärän lisäys mahdollistaa toimijoiden menestymisen kaupungissa. Tavoitteeseen omaleimaisesta ja viihtyisästä ympäristöstä on strategiassa vastattu osoittamalla asumiselle alueita erilaisista ympäristöistä ja antamalla eväitä strategiaa seuraavalle osayleiskaavoitukselle. Myös palveluverkkoon ja sen toimivuuteen sekä sijaintiin suhteessa väestöön on strategiassa kiinnitetty huomiota.

Alueidenkäytön strategian tavoitteiden toteutuminen

Asumisen osalta tavoitteet keskustan tiivistämisestä ja kasvun suuntien löytämisestä ovat toteutuneet strategiassa: pääosa uudesta asutuksesta on osoitettu keskustaan sekä Seinäjoen suuntaan. Kylien kehittyminen toteutuu siellä, missä kasvulle on luontaisia edellytyksiä: peruspalvelut ja kunnallistekniikka. Kaupungin keskustan kehittymistä ”vihreään” suuntaan on korostettu, samoin kuin jokivarsien hyödyntämistä.

Elinkeinoelämän osalta suurin haaste oli yritystonttien puute. Strategiassa elinkeinoelämän laajenemistarpeet on huomioitu sekä teollisuusalueita että pienteollisuus- ja palvelualueita osoittamalla. Yritysten logistiikkatarpeet on huomioitu osoittamalla uusia yritystoiminnan alueita pääliikenneväylien varsilta ja risteysalueilta. NovaPark-hankkeen toteutuminen on rakennemallissa otettu huomioon, mutta strategian mukainen kehitys on mahdollista myös siinä tapauksessa, että NovaPark-hanke ei toteudu. Maatalouden osalta strategiassa on otettu huomioon mm. maatalouden suuryksiköiden sijoittuminen.

Palveluja strategiassa on tarkasteltu julkisen sektorin palveluverkkojen säilymisen osalta. Valitussa rakennemallissa koulu- ja terveydenhuollon sekä sosiaalitoimen palveluverkot säilyvät keskustassa vähintään nykyisellä tasollaan. Haja-asutusalueilla palvelut säilyvät nykyisellä tasollaan parhaiten elinvoimaisimmissa kylissä. Kylien palvelujen tasoa strategialla ei pystytä varmistamaan, vaikka tavoitteena onkin palveluverkon säilyminen. Yksityinen palvelutarjonta tulee väestönkasvun myötä lisääntymään keskustassa ja sen lähialueilla.

Liikenteen osalta tavoitteet kevyenliikenteen verkoston ja raideyhteyden kehittämisestä toteutuvat strategiassa selvästi. Tavoitteet lisätä kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen osuutta kokonaisliikenteestä ovat strategian toteuttamisen myötä mahdollisia. Tiesuunnitelmat Seinäjoen ja Lapuan välillä (Vt 19)

sekä raideliikenteen kehittäminen (tasoristeysten poisto) tukevat tavoitteita parantaa Lapuan saavutettavuutta ja liikenneturvallisuutta.

Virkistysmahdollisuuksien ja hyvinvoinnin kehittymisestä on strategiassa huolehdittu nostamalla esiin tärkeimmät viheryhteydet sekä korostamalla lapualaisia erityispiirteitä. Varsinainen käytännön työ tehdään osayleiskaavoissa, joita strategiassa on ohjeistettu.

Erityiskysymys ekologisuudesta on nostettu strategiassa esille monin tavoin. Elinkeinojen kehittämisen yhteydessä on nostettu esille energia-alan yritysten kehittäminen sekä maataloustuotannon jatkuvuuden turvaaminen. Virkistys-osiossa on huomioitu viheryhteyksien merkitys. Eheytyvä yhdyskuntarakenne antaa mahdollisuuden ekologiseen elämäntapaan myös asumisen ja liikkumisen osalta.

JATKOTOIMENPITEET

Alueidenkäytön strategian valmistumisen jälkeen on syytä miettiä käytännön keinoja, joilla strategiassa esitettyjen asioiden toteuttamisessa voidaan edetä. Tämä vaatii yksityiskohtaisia kehittämiseen liittyviä erillissuunnitelmia, joita on tarpeen käynnistää Lapuan alueidenkäytön strategian valmistumisen jälkeen. Strategian toteuttamiseen on esitetty seuraavia, alustavia keinoja.

Asuminen

Rakennuspaikat
- osayleiskaavoituksen ja asemakaavoituksen vaiheistaminen ja käynnistäminen
  - riittävä tonttivaranto
- maapoliittisen ohjelman teko ja hyväksyminen
- asuntopoliittinen ohjelma

Kylien kehittäminen
- Alanurmon koulun sijaintipäätös
  - asutuksen ohjaaminen koulun palveluihin tukeutuen
- Tienparannussuunnitelmat (mm. Nurmonjokivarsi)
  - kaupunki aloitteellinen ja vauhdittaja
- Kyläsuunnitelmien tekeminen
  - suunnitelmien kohteena olevien kylien määrittely ja aikataulutus töille

Markkinointi
- markkinointisuunnitelma, jossa pääpaino asumisessa

Elinkeinot

Tonttitarjonnan riittävyys
- osayleiskaavoituksen ja asemakaavoituksen vaiheistaminen ja käynnistäminen

Elinkeinopoliittinen ohjelma
- säännöllinen päivitys ja hyödyntäminen maankäytön suunnittelussa

Uusien toimijoiden houkuttelu
- markkinointisuunnitelma
  - erityispanostus energia-alan yrityksiin

Matkailun kehittäminen
- Simpsiön kehittämissuunnitelmien toteutus ja jatkaminen
- Simpsiön alueen osayleiskaavoituksen käynnistäminen
- matkailun Master Plan -hankkeet
- matkakeskuksen suunnittelu ja toteuttaminen

Palvelut

Julkiset palvelut
- osayleiskaavoituksen ja asemakaavoituksen käynnistäminen ja vaiheistaminen
- kyläsuunnitelmat
- strategioiden laatiminen ja päivittäminen (esim. vanhuspoliittinen strategia)
- Alanurmon koulun ja Ritamäen päiväkodin sijaintipäätöksen tekeminen
- toisen asteen koulutuksen lisääminen kunnassa
  - vaatii ylemmäntason päätöksentekoa, johon kaupungin tulee pyrkiä vaikuttamaan

Yksityiset palvelut

- osayleiskaavoituksen ja asemakaavoituksen vahvistaminen ja käynnistäminen
  - luodaan sijoittumismahdollisuuksia toimijoille
- markkinointisuunnitelma

Liikenne

Joukkoliikenne

- Joukkoliikenteen linjastosuunnittelu
  - joukkoliikennepalvelut uusilla asuinalueilla
  - koululaiskuljetukset
  - runkoreitit Lapua-Seinäjoki sekä yhteydet Lapualta pohjoiseen ja itään

Kevyt liikenne

- Pyöräilykeskustan kevyenliikenteen verkon yksityiskohtainen suunnittelu
- Uusien asuinalueiden kevyenliikenteen väylien suunnittelu

Tie- ja katuverkko

- Keskustan katuverkon kehittämistarpeiden selvittäminen
- Pääkatuverkon tärkeimpien liittymien toimivuuden tarkistaminen

Liikenneturvallisuus

- Liikenneturvallisuussuunnitelman päivittäminen
  - Liikenneturvallisuuden kytkeminen maankäytön suunnitteluun
  - Erityishuomio kevyenliikenteen väylissä

Raideliikenne

- Seinäjoki–Oulu (SOul) ratakäytävän asemien ja asema-alueiden kehittämisstrategian toteuttamissuunnitelman laatiminen
- Seinäjoen seudun lähijunaliikenneselvityksen laatiminen
  - Lapuan kaupunki toimii aloitteellisena hankkeen käynnistämisessä

Viihtyvyys ja hyvinvointi

Asumisviihtyvyys

- osayleiskaavoituksen ja asemakaavoituksen käynnistäminen
- lähivirkistysreittien ja -alueiden suunnittelu

Reitistöt

- koko kaupungin kattava reitistösuunnitelma
  - jokivarsien maisemallinen kehittäminen suunnitelman pohjalta
  - reitistöjen rakentaminen ja opastuksen suunnittelu
  - joen ylitysmahdollisuuksien lisääminen
  - levähdysalueiden ja pysähdyspaikkojen lisääminen
  - reitistösuunnitelman huomiointi osayleis- ja asemakaavoituksessa

Identiteetti ja ominaispiirteet

- osayleiskaavoituksen käynnistäminen
- maisemalliset toimenpiteet, mm. jokivarsien kunnostushankkeet
- osallistavien suunnittelukäytäntöjen kehittäminen ja käyttö osana osayleis- ja asemakaavahankkeita

Osayleiskaavoitus

Strategian keskeisin toteutuminen ja ”jalkautuminen” Lapuan alue- ja yhdyskuntarakenteeseen tapahtuu lähivuosien kaavoituksen, pääasiassa tulevien osayleiskaavojen kautta. Kaavoitusvaiheissa on erittäin tärkeää käyttää alueidenkäytön strategiaa maankäyttöä ja Lapuan tulevaisuutta ohjaavana raamina. Strategiassa on määritelty Lapuan kehittämisen tavoitteet, painopistealueet ja toimenpiteiden toteuttamisen järjestys, joka heijastuu osayleiskaavoitettaviin alueisiin ja kaavoitusjärjestykseen:

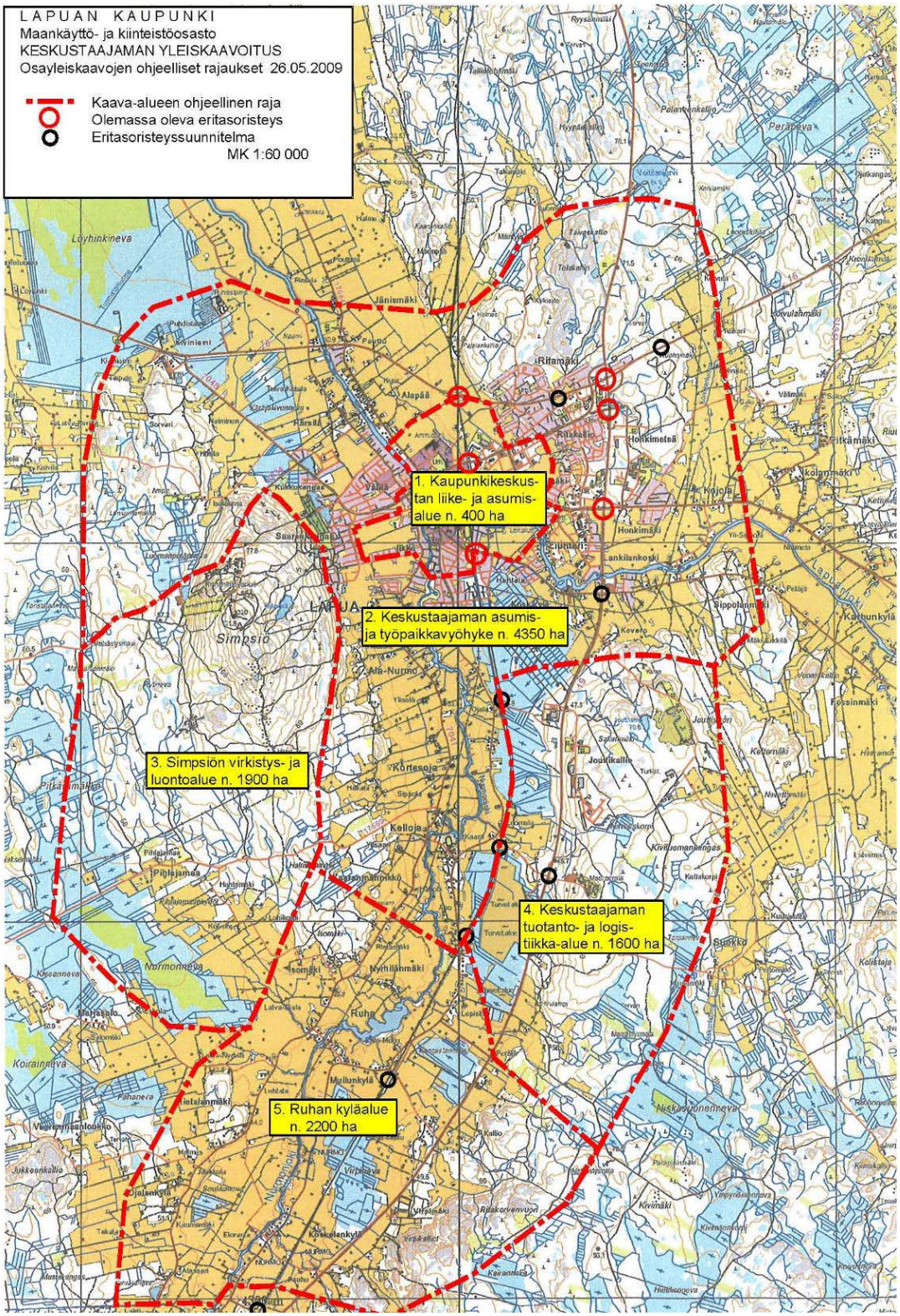

Lapuan osayleiskaavoitus on tarkoituksenmukaista toteuttaa seuraavassa, strategiassa esitettyjen toimenpiteiden tärkeyden mukaisessa järjestyksessä:

1. Kaupunkikeskustan liike- ja asumisalue (n. 400 ha) *ja samanaikaisesti*
2. Keskustaajaman asumis- ja työpaikkavyöhyke (n. 4350 ha)
3. Simpsiön virkistys- ja luontoalue (n. 1900 ha)
4. Keskustaajaman tuotanto- ja logistiikka-alue (n. 1600 ha)
5. Ruhan kyläalue (n. 2200 ha)

Kaavoitusjärjestyksellä varmistetaan erityisesti Lapuan kehittämisen keskeisten tavoitteiden: keskustan elinvoimaisuuden ja eheytymisen sekä Seinäjoen kasvusuunnan kehittymisen toteutuminen.

Lapuan maapolitiikka

Strategian eri vaiheissa on todettu maapolitiikan keskeinen merkitys Lapuan tulevalle kehittymiselle. Maapolitiikka sisältää periaatteet ja keinovalikoiman kaupungin maanhankinnalle ja maanluovutukselle.

Lapuan maapolitiikan tulevaisuuden tärkein tavoite on hankkia maata yhdyskuntarakentamisen erilaisiin tarpeisiin. Kaupunki tulee pääsääntöisesti kaavoittamaan vain omia maitaan, jolloin kaavoitusajankohdasta voidaan päättää itse. Raakamaa-alueet hankitaan alueidenkäytön strategiassa tärkeimmiksi todetuilta alueilta ja riittävän ajoissa, niin että ne voidaan kaavoittaa 3-5 vuoden kuluttua maan hankinnasta.

Kohtuuhintaisen raakamaan hankinnalla voidaan turvata tonttien hinnoittelu niin, että kaupunki saa raakamaan hinnan ja kunnallistekniikan kustannukset pääosin takaisin.

Yleiskaavoituksen yhteydessä määritellään alueet, joille ei ole tarkoitus laatia asemakaavaa, vaan suunnittelutarveratkaisuilla muodostaa haja-asutusalueen rakennuspaikkoja. Toisaalta yleiskaavalla osoitetaan alueet, joissa rakentaminen sallitaan ainoastaan asemakaavoituksen kautta.

Lapuan kaupungin tavoitteena on hankkia raakamaata ydinalueilta n. 10 ha / vuosi ja muilta alueilta n. 20 ha / vuosi. Kaupunki tulee käyttämään maan ostoihin n. 1 milj. € / vuosi.

Maanhankintaa koskevat neuvottelut käydään aluekohtaisesti kaikkien maanomistajien kanssa ja kaikissa tapauksissa pyritään ensisijaisesti vapaaehtoisiin kauppoihin. Kaupunki tekee aina hankittavista alueista kirjallisen tarjouksen. Mikäli kauppoihin ei päästä vuoden kuluessa, kaupunki käyttää kaikkia olemassa olevia maapolitiikan keinoja alueen saamiseksi kaupungin omistukseen.

ALUEIDENKÄYTÖN STRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Strategian toteutumisen riskit

Strategiassa kehityksen ajatellaan aina menevän strategian osoittamaa lopputilannetta kohti, minkä vuoksi myös toimenpiteet johtavat nykytilanteesta tavoiteltuun tilanteeseen. Riskejä pohtimalla ja kartoittamalla huomioidaan tekijät, jotka voivat kääntää kehityksen johonkin muuhun suuntaan. Riskit mielletään yleensä negatiiviseksi asiaksi, mutta riskinä voi olla myös ns. liian positiivinen kehitys, esim. ennakoitua suurempi investointihalukkuus alueelle. Riskit liittyvät osaltaan alueen omiin ominaisuuksiin, osaltaan kansalliseen ja yleismaailmalliseen kehitykseen sekä mm. megatrendeihin. Riskianalyysissä tulee aina muistaa vanha Murphyn laki: ”Jos jokin voi mennä vikaan, niin myös käy”.

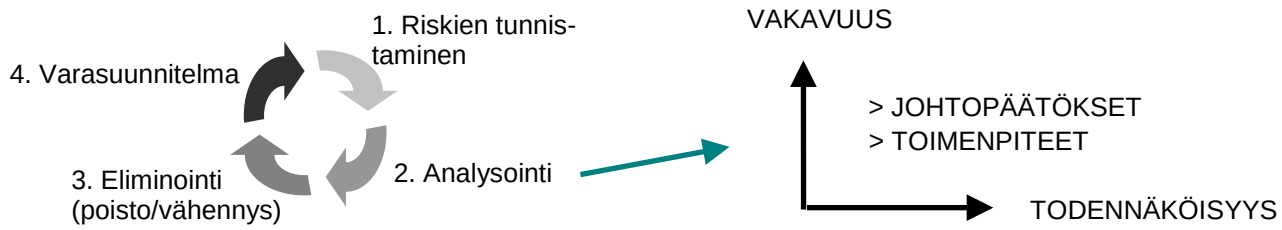

Seuraavassa on esitetty strategian toteutumisen kannalta tärkeimmät riskit ja niiden seuraukset. Riskien tunnistamisen jälkeen niiden merkittävyyttä tulee analysoida. Tunnistamiseen ja analysointiin tarvitaan seurantaohjelma. Tämä varmistaa strategian toteutumisen seurannan säännöllisesti ja johdonmukaisesti. Mikäli seurannassa havaitaan suuria ongelmia strategian toteutuksessa, tulee toimenpideohjelma tai jopa koko strategia päivittää.

Riski	Analysointi
Väestömäärän kehitys - väestö ei kasva oletetusti: kasvu ennakoitua pienempää tai suurempaa, mahdollista myös väestön väheneminen - kasvu ei kohdistu suunnitelluille alueille (kasvu tapahtuu esim. kyläalueilla)	Strategia perustuu kaupungin omaan väestötavoitteeseen sekä osaltaan kaupungin sisäiseen muuttoliikkeeseen. Mikäli väestönkehitys ei etene toivottuun suuntaan strategian mukaisesti, voivat myös muut strategian tavoitteet vaarantua.
Maanhankinta - ei onnistu ajatellulla tavalla	Kaupungin tulee hankkia maata varmistaakseen suunnitelmien toteutumisen strategian mukaisesti. Mikäli tässä ei onnistuta, vaikeutuu strategian toteutuminen.
Elinkeinojen kehittäminen - uusia toimijoita ei saada alueelle - yleismaailmalliset suhdanteet muuttuvat (mm. taloudellisen tilanteen muutokset) - taloudelliset ongelmat paikallisesti tai lähialueilla	Uusien toimijoiden saaminen alueelle voi olla ongelmallista. Taloudellisen tilanteen muutokset vaikeuttavat strategian muiden osa-alueiden toteutusta (esim. väestömäärän lisäys). Talousongelmien ennaltaehkäisy tai torjuminen ei kaikissa tilanteissa onnistu kaupungin omin toimin.
Strategian vastuutahona ja toteuttajana kaupunki - muiden toimijoiden sitoutuminen tavoitteisiin	Kaupunki pystyy velvoittamaan vain omia toimijoitaan linjausten mukaisiin toimenpiteisiin.

Seuranta

Seurantaa tulee tehdä säännöllisesti. Koska strategiaa seuraavat useat osayleiskaavatyöt, näiden selvitysten ja laatimisen aikana on luontevaa seurata samalla strategian toteutumista. Strategiset tavoitteet tulee muutenkin ”jalkauttaa” kaavoituksen kautta. Alussa toteutumista voidaan seurata esimerkiksi vuosittain (mm. tilastotieto). Mikäli seurannassa ilmenee odottamattomia muutoksia, tai Lapualla ei edetä strategian osoittamaan suuntaan, tulee strategian toimenpideohjelmaa päivittää. Mikäli poikkeamat ovat radikaaleja, voidaan koko strategia joutua päivittämään.

Seurantaa varten määritetään mittarit, joiden avulla kehitystä tarkkaillaan. Seuraavassa on esitetty tärkeimpiä indikaattoreita strategian mukaisesti teemoittain:

Indikaattori	**Seurantatietojen lähde**
Asuminen	
- väestömäärän kehitys koko kaupungissa sekä osa-alueittain	Tilastotiedot
- muuttotase ja muuttajien ikäjakauma	Tilastotiedot
- asukkaiden ikärakenne ja sen muutokset	Tilastotiedot
- osayleis- ja asemakaavojen valmistuminen ja toteutuminen	Kaupungin tiedonkeruu
- asukkaiden tyytyväisyys asuinympäristöihinsä	Kyselyt, haastattelut
Elinkeinot	
- työllisyys ja työttömyys sekä avoimet työpaikat ja kohtaanto	Tilastotiedot
- uudet työpaikat, lopettaneet yritykset	Tilastotiedot
- koulutettujen määrä ja työllistyminen	Tilastotiedot, oppilaitokset Kaupungin tiedonkeruu
- investoinnit alueelle	Elinkeinotoimen tiedonkeruu
- matkailun kehitys	Elinkeinotoimen tiedonkeruu
Palvelut	
- palvelujen saavutettavuus, etäisyys palveluihin	Kaupungin tiedonkeruu
- palvelujen käyttöaste ja kannattavuus	Kaupungin tiedonkeruu
- asiakkaiden tyytyväisyys	Kyselyt, asiakaspalaute
Liikenne	
- henkilöautojen ja henkilöautoliikenteen määrä	Tilastotiedot
- joukkoliikenteen käyttöaste ja kannattavuus	Toimijoiden tiedonkeruu
- junaliikenteen käyttö	Toimijoiden tiedonkeruu
- käyttäjien tyytyväisyys	Kyselyt, asiakaspalaute
Virkistys ja hyvinvointi	
- etäisyys virkistyspalveluihin (kaupungin oma seuranta)	Kaupungin tiedonkeruu
- reitistöjen määrä ja käyttöaste	Käyttäjien tiedonkeruu, kyselyt
- Lapuan imago (kyselyt)	Tilastotiedot ja kyselyt
- sairastavuus, turvattomuuden kokeminen, väkivalta ja tapaturmat	Tilastotiedot ja kyselyt
Kestävä kehitys	
- luonnonympäristöjen määrä ja laatu	Viranomaisten tiedonkeruu
- elinkeinojen ympäristövaikutukset	Viranomaisten tiedonkeruu
- asumisen ekologisuus, esim. energian kulutus, jätetuotos	Kaupungin ja toimijoiden tiedonkeruu

Seurannan toteuttamiselle tulee määrittää vastuutaho, joka huolehtii tarpeellisen tiedon keräämisestä ja analysoinnista sekä siitä, että tulokset huomioidaan kaupungin toiminnassa. Tietoja tulisi kerätä eri tahoilta esim. asukkaiden, matkailijoiden, investoijien tai viranomaisten näkökulmasta. Lapuan kaupunki on päävastuussa seurannasta. Seurannassa voidaan käyttää erilaisia menetelmiä, esimerkiksi panos-tuotosanalyysiä. Tämän avulla voidaan selvittää mm. kehittämisen ja investointien vaatimia panostuksia ja niistä aiheutuneita hyötyjä.

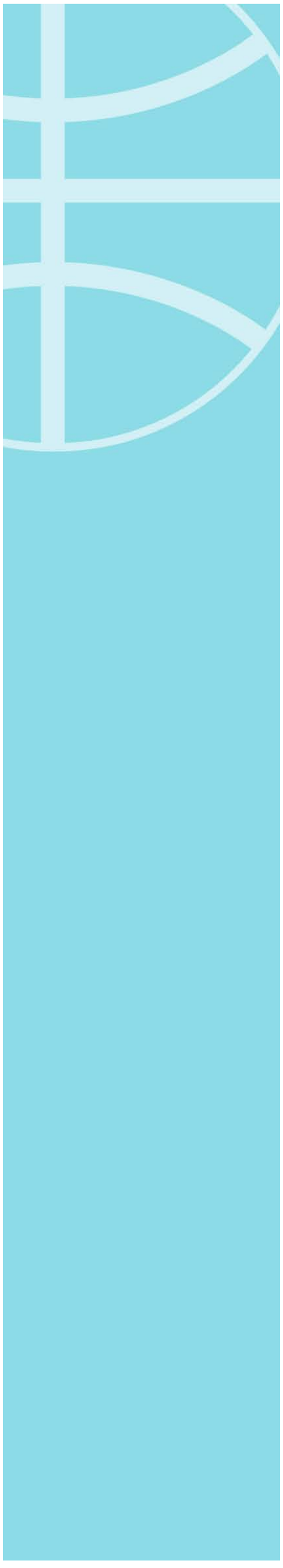

AIRIX Ympäristö
FMC GROUP